

Perusopetuksen opetussuunnitelma

Tavoitteet ja oppisisällöt vuosiluokilla 1-2

Hyväksytty opetuslautakunnassa 7.8.2007, luku 18 hyväksytty 20.11.2007, luvun 13 lisäykset ja luku 17 hyväksytty 27.5.2010

SISÄLLYSLUETTELO

1	ARVOT JA TOIMINTA-AJATUS	4
2	YLEISET KASVATUKSEN JA OPETUKSEN TAVOITTEET	6
3	ÄÄNEKOSKEN PERUSKOULUSSA NOUDATETTAVA KIELIOHJELMA	8
4	NOUDATETTAVA TUNTIJAKO	8
5	OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TOIMINTAKULTTUURI	9
6	OPETUKSEN PAINOTUKSET JA AIHEKOKONAISUUKSIEN TOTEUTTAMINEN .	9
6.1.	Ympäristökasvatus	9
6.2.	Perhekasvatus	10
6.3.	Yrittäjäyyskasvatus perusopetuksessa	10
7	OPETUKSEN TAVOITTEET JA OPPISISÄLLÖT 1-2 LUOKILLA	12
8	VALINNAISAINEIDEN OPETUS	12
9	YHTEISTYÖ ESIOPETUKSEN JA MUUN PERUSOPETUKSEN KANSSA	12
10	YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA	12
11	YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA	13
12	OPPILASHUOLTO JA OPPILAAN TUKIPALVELUT SEKÄ YHTEISTYÖ MUIDEN ASiantuntijoiden kanssa	13
13	OPPIMISSUUNNITELMAN LAATIMISEN PERIAATTEET	14
14	OPPILAANOJAUS	15
15	OPPILASKERHOT	16
16	ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVIEN OPPILAIDEN OPETUS	16
17	MONIKULTTUURINEN OPETUS	16
17.1.	Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen lähtökohdat	17
17.2.	Suomi toisena kielenä -opetussuunnitelman tavoitteet ja sisällöt	19
18	OPPILAAN ARVIOINTI JA SEN PERUSTUMINEN HYVÄN OSAAMISEN Kuvauksiin ja päättöarvioinnin kriteereihin	26
18.1.	Arvioinnin menetelmät	27
18.2.	Vuosiluokalta siirtäminen	27
18.3.	Erilliset kuulustelut	28
18.4.	Oppiaineen oppimäärän hyväksytyt suorittaminen vuosiluokilla 7 - 9	28
18.5.	Tukiopetus	28
18.6.	Oppiaineen sanallinen ja numeroarviointi	28
18.7.	Valinnaisaineen arviointimenettely	29
18.8.	Päättöarvosanan määräytyminen	29
18.9.	Työskentelyn arviointi	29
18.10.	Käyttötymisen arviointi	30
18.11.	Käyttötymisen ja työskentelyn numeroarviointi	31
18.12.	Erityisopetuksessa olevien oppilaiden arviointi	31

18.13. Niiden oppilaiden arviointi, joiden äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli	32
19 TODISTUKSET	32
20 TIETOSTRATEGIA	33
20.1. Johdanto	33
20.2. Tavoitteet	33
20.3. Opettajien koulutus	33
20.4. Tietotekniikan käyttö opetuksessa	34
20.5. Tilat ja laitteet	34
20.6. Ohjelmat	35
20.7. Tietoturva ja laitteiden suojaaminen	35
21 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI	35
ALKUOPETUKSEN TAVOITTEET JA OPPISISÄLLÖT	36
Äidinkieli ja kirjallisuus	36
Matematiikka	41
Hyvän osaamisen kuvaus	44
Ympäristö- ja luonnontieto	45
Evankelis-luterilainen uskonto	49
Ortodoksinen uskonto	51
Elämäkatsomustieto	54
Musiikki	55
Kuvataide	58
Käsityö	60
Liikunta	63
Kielen opetus	65
Oppilaan ohjaus	66

1 ARVOT JA TOIMINTA-AJATUS

Äänekosken perusopetuksen opetussuunnitelma rakentuu esiopetuksen kanssa samalle arvoperustalle, jonka lähtökohtana on **tukea oppilaan kasvua elämään myönteisesti suhtautuvana ihmisenä**.

Elämänmyönteisyys on mm.

- . • tasapainoisuutta
- . • vastuuntuntoisuutta
- . • luovuutta ja kiinnostusta uusiin asioihin
- . • hyvätapaisuutta

Äänekoskella **perusopetuksen arvot** perustuvat opetussuunnitelman perusteissa mainittuihin ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, luonnon monimuotoisuuden ja maapallon elinkelpoisuuden säilyttämiseen (kestävä kehitys) sekä suomalaisen kulttuurin arvostamiseen ja monikulttuurisuuden hyväksymiseen.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen näkyy koulussa opettajan ja oppilaan hyvänä ja turvallisena olo-
na. Tämän saavuttamiseksi korostetaan vastuuntuntoon, itsensä ja toisten ihmisten kunnioittami-
seen, yhteistyöhön, työn arvostamiseen sekä hyviin tapoihin oppimista.

Kestävän kehityksen periaate edellyttää vastuun ottamista oman elämäntavan ja elinpiirin kestä-
vyydestä ja kunnioitusta ympäristön, itsen ja toisten suhteen. Kestävä kehitys ajatellaan laajasti,
jolloin osana sitä voidaan ajatella myös koulutuksen jatkumoa koko perusopetuksen ajan esiope-
tuksesta peruskoulun päättöluokalle asti.

Tärkeänä osana Äänekosken perusopetuksen arvopohjaa on myös **suomalainen kulttuuri ja kult-
tuuri-identiteetti**. Tätä tukevat omien juurten (myös äänekoskelaisen kulttuurin ja ominaispiir-
teiden) tunteminen ja niiden arvostaminen, vieraisiin kulttuureihin tutustuminen sekä kansainväli-
nen yhteistyö ja muiden kulttuurien hyväksyminen.

Äänekosken peruskoulun toiminta-ajatuksena on **hyvän perusopetuksen antaminen, oppilaan ter-
veen itsetunnon kehittäminen sekä työn arvostaminen**.

Oppilaan terveen itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittäminen voidaan kuvata myös alla olevalla taulukolla käsitteillä **tahto-taito-tieto-tunne**:

tahto: oppilaalla on tahto jatkuvaan itsensä ja ympäristönsä kehittämiseen, hän on humaani, oikeudenmukainen ja luontoa kunnioittava
tieto: oppilaalla on perustiedot, jotka antavat valmiuksia hyvälle elämälle ja ehyen maailmankuvan luomiselle
taito: oppilas osaa hankkia, käyttää ja soveltaa tietoa ja luovuutta. Hän ymmärtää elämän ilmiöitä ja osaa käyttää omia vahvuuksiaan.
tunne: oppilaalla on rohkeutta elää omana itsenään ja säädellä omaa käyttäytymistään sekä hyväksyä ja ottaa huomioon toinen sellaisena kuin hän on

2 YLEISET KASVATUKSEN JA OPETUKSEN TAVOITTEET

Perusopetuksen perusteiden tavoitteista Äänekoskella halutaan korostaa

Myönteinen minäkuva	Oppimaan oppiminen	Hyvät tavat
<ul style="list-style-type: none"> * realistinen minäkuva * kyky itsensä ja toisten arvostamiseen * kyky sietää epäonnistumisia ja pettymyksiä *fyysisen ja emotionaalisen turvallisuuden tunne 	<ul style="list-style-type: none"> *halu oppia, motivaatio *halu kehittää omaa tapaa oppia *oppimisstrategiat *vastuu omasta oppimisesta *kriittinen tiedonhankinta *opitun soveltaminen *oppijaksi oppiminen 	<ul style="list-style-type: none"> *toisen kunnioittaminen *hyvät ja luontevat tavat yhteistyössä kotien kanssa *käytöstapojen oppiminen, asiallinen kielenkäyttö *kohteliaisuus, järjestys *suvaitsevaisuus, empatia *ahkeruus, rehellisyys *työn arvostaminen *avuliaisuus

Näistä oppimaan oppiminen ja hyvät tavat ovat myös Äänekosken painotusalueita (ks. luku 6).

Oppimaan oppiminen

Koulun tehtävänä on kehittää oppilaan opiskeluvalmiuksia. Alkuvaiheessa on tärkeää varmistaa opiskelussa tarvittavien perustaitojen hallinta. Myöhemmin keskeisiksi nousevat erilaisten tiedonhankinnan keinojen oppiminen, tiedon käsittelytaidot sekä itsenäinen ja ryhmissä työskentely. Opettaja on osaltaan vastuussa oppilaansa opiskeluvalmiuksien ja valintataitojen kehittymisestä.

Oppilas omaksuu tietoja ja taitoja sivistyäkseen ja saadakseen valmiuksia elämäänsä ja jatkuvaan oppimiseensa. Hän kehittää omaa tapaansa oppia ja ottaa vähitellen yhä suurempaa vastuuta omasta oppimisestaan. Hän opettelee kriittistä tiedonhankintaa sekä käyttämään tieto- ja viestintävälineitä monipuolisesti. Oppilaan oman oppimistavan löytämiseksi tulee käyttää erilaisia opetus- ja oppimismenetelmiä. Jo alaluokilta alkaen kiinnitetään huomiota erilaisiin oppimisstrategioihin. (Opiskelutaitoja lisää kohdassa 7 Oppilaanohjaus.)

Kiireettömässä ja turvallisessa oppimisympäristössä on oppimista tukeva ilmapiiri, jossa oppilas oppii näkemään itsensä kehittyvänä oppijana ja voi näin kasvaa oppijaksi opettajan ja oppilastovereiden positiivisen palautteen myötä. Siten oppilaalle kehittyy myönteinen asenne oppimiseen.

- Oppilaan myönteisen minäkuvan vahvistamisen ohella häntä innostetaan oppimaan sekä uskomaan omiin oppimiskykyihinsä. Pyrkimyksenä on säilyttää oppimisen ilo ja innostus. Tällöin oppilas uskaltaa luovasti ja rohkeasti kohdata uudet oppimishaasteet.
- Hyvät tavat ovat elämänhallinnan ja ihmissuhteiden kannalta tärkeitä taitoja, jotka vaativat kykyä säädellä omaa käyttäytymistään sekä hyväksyä ja ottaa huomioon toiset ihmiset.

Hyvien tapojen omaksuminen on osa henkistä kasvua ja itsensä kehittämistä.

Tapakasvatus

Tapakasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ehyeksi ja sivistyneeksi ihmiseksi, jolla on tietoa, taitoa, tahtoa ja rohkeutta elää omana itsenään yhdessä muiden ihmisten kanssa. Tavoitteena on saada oppilas ymmärtämään, että hyvät tavat ovat elämönhallinnan ja ihmissuhteiden kannalta tärkeitä taitoja, jotka vaativat kykyä säädellä omaa käyttäytymistään sekä hyväksyä ja ottaa huomioon toiset ihmiset.

Tapakasvatuksen opetussuunnitelma niveltyy koulun muihin kasvatus- ja opetustavoitteisiin. Tapakasvatusta toteutetaan yhdessä oppilaiden, heidän huoltajiensa ja koulun koko henkilökunnan kanssa. Työtapoja valittaessa pyritään toiminnallisuuteen ja oppilaiden oman aloitteisuuden hyödyntämiseen.

Tapakasvatuksen osa-alueet:

A. Kohteliaisuus, järjestys, viihtyisyys

Tavoite: Hyvät käytöstavat, siisti ympäristö ja viihtyminen koulussa

Sisällöt: Kiittäminen, anteeksipyyttäminen ja asiallinen kielenkäyttö

B. Suvaitsevaisuus ja empatia

Tavoite: Eriaisuuden hyväksyminen, toisen kunnioittaminen

Auttaminen, kuunteleminen

Onnistumisen kokemukset ja itsetunnon kasvaminen

Myönteisen ilmapiirin

Sisällöt: Hyvät kaverisuhteet

Pakolaiset ja maahanmuuttajat

Syrjinnän välttäminen

C. Ahkeruus, rehellisyys ja työn arvostaminen

Tavoite: Työrauha

Mahdollisuus olla ylpeä omasta työstään

Koulu työpaikkana

Muiden kouluyhteisön jäsenten työn kunnioittaminen ja tukeminen

Oikeudenmukaisuus ja sen pohdiskelu

Sisällöt: Reilun pelin säännöt

Meidän koulun esittely

Töiden esittely ulkopuolisille

3 ÄÄNEKOSKEN PERUSKOULUSSA NOUDATETTAVA KIELIOHJELMA

- A1 -kieli EN 3. luokalta lähtien
- A2 -kieli SA 4. luokalta lähtien
- B1 -kieli RU 7. luokalta lähtien
- B2 -kielet RA, SA, VE 8. luokalta lähtien

4 NOUDATETTAVA TUNTIJAKO

Aine	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	5	3	3	3	42
A-kieli			2	2	2	2	3	2	3	16
B-kieli							2	2	2	6
Matematiikka	3	3	5	4	3	4	3,5	3,5	3	32
Ympäristö- ja luonnontieto	2	2	2	3						9
Biologia ja maantieto					2	1	2	2	3	10
Fysiikka ja kemia					1	1	2	3	2	9
Terveystieto							1	1	1	3
Uskonto/ET	1	1	1	1	2	2	1	1	1	11
Historia ja yhteiskuntaoppi					2	1	2	3	2	10
Musiikki	1	1	2	2	2	2	1			11
Kuvataide	1	1	2	2	2	2	1	1		12
Käsityö	2	2	2	2	2	2	3			15
Liikunta	2	2	2	2	3	3	2	2	2	20
Kotitalous							3			3
Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2
Valinnaiset aineet								6	7	13
Oppilaan tuntimäärä	19*	19	23	23	25	25	30	30	30	224
Oppilaan vähimmäistuntimäärä	19	19	23	23	24	24	30	30	30	222
Vapaaehtoinen A-kieli				2	2	2	2	2	2	12
Tuntimäärä A2-kielen valinneilla	19	19	23	25	27	27	32	30	30	232

- Ns. pehmeä lasku ensimmäisen luokan syksyllä mahdollinen
- A2-kieli sisältyy valinnaisaineisiin 8. ja 9. luokilla.

5 OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TOIMINTAKULTTUURI

Hyvässä oppimisympäristössä vallitsee iloinen, avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiri. Oppimisympäristö ohjaa oppilaan uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota sekä tukee hänen aktiivisuuttaan, itseohjautuvuuttaan ja luovuuttaan. Se tukee kokonaisvaltaisesti oppilaan kasvua ja oppimista sekä oman toiminnan arviointia. Siinä on keskeistä opettajan ja oppilaan välinen sekä oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus. Oppimisympäristö tarjoaa tilaisuuksia monipuoliseen toimintaan.

Erilaisilla oppimis-, työskentely- ja arviointitavoilla vahvistetaan **oppilaskeskeistä kasvatusta**, jossa opettaja ohjaa ja kannustaa oppilasta sekä asettaa oppilalle rajoja ja kohdistaa häneen odotuksia.

Oppimisympäristön tulee olla turvallinen, tarkoituksenmukainen ja esteettinen. Oppimisympäristö tukee oppilaan terveyttä fyysisesti ja psyykkisesti.

6 OPETUKSEN PAINOTUKSET JA AIHEKOKONAISUUKSIEN TOTEUTTAMINEN

Opetuksen painotusalueet Äänekoskella ovat Opetushallituksen perusteiden mukaisia painotuksia sekä lisäksi

- ympäristökasvatus
- perhekasvatus
- yrittäjäyys, jotka sisältyvät yllä mainittuihin painotusalueisiin.

6.1. Ympäristökasvatus

Ympäristökasvatus sisällytetään jokaisen koulun koulukohtaiseen suunnitelmaan ja opettajien velvollisuus on kytkeä se omaan oppiaineeseensa. Tätä kautta opettajat myös sitoutuvat ympäristökasvatuksen periaatteiden toteuttamiseen omassa opetuksessaan.

Jokainen koulu suunnittelee oman ympäristöhankkeensa, jonka painopisteinä ovat materiaalin kierto ja energiankulutus. Esimerkkeinä mm.

- Koulun oma kestävän kehityksen ohjelma
- Lähiluonnon kartoitus
- Kylän omat ominaispiirteet
- Jätehuolto
- Kierrätys
- Koulun omasta pihasta huolehtiminen

- Luontopolut
- Siivoustalkoot (Sipi-projekti)
- Pihasuunnitelmat
- Ympäristötaide
- Linturetket
- Talviruokinta

Ympäristökasvatuksen tavoitteena on saada sekä opettajat että oppilaat osallistumaan ja toimimaan vastuullisesti ja sitoutuneesti oman koulun ympäristöhankkeessa. Koko kaupungin ympäristövirtahanke on oleellinen osa koulun ympäristökasvatusta.

6.2. Perhekasvatus

Perhekasvatuksen osalta noudatetaan jo olemassa olevaa suunnitelmaa.

6.3. Yrittäjyyskasvatus perusopetuksessa

Yrittäjyyskasvatuksen keskeisenä päämääränä tulee olla sekä sisäiselle että ulkoiselle yrittäjyydelle myönteiset arvot ja asenteet. Yrittäjyyskasvatuksella edistetään oppilaan tiedollista, taidollista ja asenteellista kehittymistä yritteliääksi ja aktiiviseksi toimijaksi.

Koulutyössä painottuu sisäinen yrittäjyys, joka ilmenee erityisesti yritteliäisyytenä, vastuuntuntona, myönteisenä oma-aloitteisuutena, yhteistyökykyinä ja luovuutena. Nämä ominaisuudet ovat tarpeen myöhemmin työelämässä riippumatta siitä, toimiiko varsinaisena yrittäjänä tai toisen palveluksessa.

Opettajien ja yrittäjien yhteistyön lisääminen yritysvierailujen ja muun yhteistyön avulla avartaa tietämystä molempien osapuolten tehtävistä. Näin syntyneen kontaktiverkon avulla mahdollisuudet yrittäjyyskasvatuksen toteuttamiselle monipuolistuu ja helpottuu.

Luokat 1 - 6

Oppilaat tutustuvat kullakin luokka-asteella johonkin työelämän osa-alueeseen sekä varsinaisen yrittämisen että erilaisten ammattien osalta siten, että se sopii eri oppiaineissa samaan aikaan opiskeltaviin asiakokonaisuuksiin.

Yrittäjät ja vanhemmat vierailevat tunneilla kertomassa työtehtävistään. Oppilaat tekevät yritysvierailuja ja tutustuvat työpaikkoihin, joihin kuuluu esimerkiksi käynnit maatilalla, kaupassa ja teollisuuden keskeisillä osa-alueilla. Tavoitteena on, että oppilas saa monipuolisen kuvan ympäröivästä yhteiskunnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Tutustumiskäyntien ja vierailujen yh-

teydessä tuodaan esille sisäisen yrittäjyyden merkitys (vastuu, oma osaaminen, yhteistyö, luovuus, rohkeus). Suunnitelma yritysvierailuista tehdään koulukohtaisesti.

Luokat 7 - 9

Painopistealue on ulkoisen yrittäjyyden osalta oppilaanohjauksen, yhteiskuntaopin ja ko. asiaan soveltuvien valinnaisten aineiden oppitunneilla. Sisäiseen yrittäjyyteen kannustetaan kaikkien oppiaineiden yhteydessä.

Tehdään yritysvierailuja, yrittäjät käyvät oppitunneilla, järjestetään TET-jaksoja, organisoidaan erilaisia projekteja ja kehitetään mahdollista kummitoimintaa yritysten ja koulun välillä. Syvennetään ulkoista yrittäjyyttä urasuunnittelun näkökulmasta. Esimerkkien avulla kerrotaan, että sekä miehet että naiset voivat toimia menestyksekkäästi itsenäisinä yrittäjinä.

7 OPETUKSEN TAVOITTEET JA OPPISISÄLLÖT 1-2 LUOKILLA

Perusopetuksen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen tapahtuu tavoitteellisena opiskeluna opettajan ohjauksessa ja vuorovaikutuksessa opettajan ja vertaisryhmän kanssa. Työtavat tukevat oppimista, opiskelu tapahtuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Toiminnan ja tutkimisen lähtökohtana ovat oppilaan elinympäristöön läheisesti liittyvät ilmiöt ja tapahtumat sekä niistä saadut kokemukset. Toiminta antaa mahdollisuuksia myös leikkiin osana oppimisprosessia. Opetusta voidaan antaa joko ainejakoisena tai eheyttynä. Tavoitteellinen opetus rakennetaan siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea.

1 - 2 -luokkien tavoitteet ja oppisisällöt eri oppiaineissa liitteenä.

8 VALINNAISAINEIDEN OPETUS

Valinnaisaineista tehdään päätös myöhemmin.

9 YHTEISTYÖ ESIOPETUKSEN JA MUUN PERUSOPETUKSEN KANSSA

Yhtenäisen perusopetuksen luomisessa painottuu koulujen ja niiden henkilöstön yhteistyö, jota kehitetään. Opettajien yhteistyötä lisätään esiopetuksen ja perusopetuksen sekä ala-asteen ja yläasteen rajan hälventämiseksi esim. yhteisillä projekteilla, henkilöstön yhteisellä koulutuksella ja kokouksilla. Opetussuunnitelma rakentuu aiemmin opittua syventäen.

Tarvittava tieto oppilaasta siirretään esiopetuksesta perusopetukseen.

10 YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA

Oppilaan tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen vuoksi kodin ja koulun välisen yhteistyön tulee olla luottamuksellista ja tasa-arvoista. **Huoltajilla on ensisijainen kasvatusvastuu lapsesta.** Heille on luotava mahdollisuus ottaa vastuuta kasvatuksen ja opetuksen toteuttamisesta myös koulutyössä ja osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Koulun tehtävänä on olla aktiivinen aloitteentekijä ja vuorovaikutuksen ylläpitäjä. Esiopetuksen aikana syntyneitä luottamuksellista yhteistyötä jatketaan ja kehitetään koko perusopetuksen ajan.

11 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Opetuksessa tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa niin, että Äänekosken painopistealueet painottuvat koulu- ja luokkakohtaisesti. Siinä huomioidaan oppilaiden kiinnostus, opettajien vahvuudet sekä huoltajien työelämä- ym. yhteydet.

Yhteistyötahoja ovat mm.

- kaupungin palvelut (kulttuuritoimi ja vapaa-aikatoimi)
- seurakunta
- urheiluseurat, muut järjestöt
- palo- ja pelastustoimi
- poliisi
- liike-elämä, yrittäjät
- yliopisto, muut oppilaitokset, -koulut ja
- kansainvälinen yhteistyö (ystävyykskaupungit ja -koulut, kummitoiminta yms.)

12 OPPILASHUOLTO JA OPPILAAN TUKIPALVELUT SEKÄ YHTEISTYÖ MUIDEN ASIANTUNTIJOIDEN KANSSA

Oppilashuoltoon kuuluu oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Oppilashuollolla edistetään oppilaiden tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä varmistetaan kaikille tasavertainen oppimisen mahdollisuus. Tavoitteena on turvallisen ja terveen oppimis- ja työympäristön luominen sekä mielenterveyttä suojaavien tekijöiden edistäminen. Oppilashuolto on ensisijaisesti ennalta ehkäisevää, mutta myös oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista ja niihin puuttumista.

Oppilashuoltoa ja tukipalveluita ovat

- kouluruokailu
- koulukuljetus
- kouluavustajat
- koulunkäyntiavustajat
- kouluterveydenhuolto
- oppilashuoltotyöryhmä
- koulukuraattori
- koulupsykologi
- tukiopetus
- kerhotoiminta
- tukioppilastoiminta

Asiantuntijapalveluita:

- perheneuvola
- nuorisopsykiatrisen poliklinikka
- sosiaalitoimi; sosiaalityöntekijät, perhetyöntekijät
- sairaalaopetus
- erityiskoulut
- perhetukikeskus
- iltapäivätoiminta
- nuorisotoimi
- vanhemmat

Toimenpidesuunnitelmat ongelma- ja kriisitilanteita varten (esim. kiusaaminen, väkivalta, erilaiset onnettomuudet ja kuolemantapaukset) tehdään koulukohtaisesti tavoitteena yhteisön toimintakyvyn säilyttäminen fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa.

Kriisisuunnitelmassa tulee olla ohjeet mm. tilannekartoituksen ja ilmoituksen tekemiseen sekä asian välittömään ja jatkokäsittelyyn. Koulukiusaamistilanteisiin liittyvien suunnitelmien tulee sisältää tilannekartoitusten lisäksi mm. toimintaohjeet kiusaamisen ennalta ehkäisemisestä, havaittujen kiusaamistapausten käsittelemisestä sekä seurannasta ja tiedottamisesta.

13 OPPIMISSUUNNITELMAN LAATIMISEN PERIAATTEET

Oppilaalle voidaan tehdä oppimissuunnitelma, joka seuraa oppilaan mukana ja täydentyy tilanteen mukaan esiopetuksesta perusopetuksen päättöluokalle asti. Oppimissuunnitelman tulisi sisältää myös oppilaan omaa itsearviointia (esim. oppilaan itsearviointikansio oppimissuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta).

Opettaja laatii oppimissuunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa yhteisissä keskusteluissa. Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota oppilaan kasvuun, kehitykseen ja oppimistavoitteisiin. Suunnitelma sisältää myös arvion oppilaan vahvuuksista ja kehittämistarpeista.

Oppimissuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain arviointikeskusteluissa.

Äänekoskella kuntakohtainen opetussuunnitelma on laadittu vuosiluokkiin jaetun järjestelmän mukaisesti. Lainsäädäntö mahdollistaa myös vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen järjestämisen. Vuosiluokkiin sitomatonta järjestelmää voidaan käyttää oppilas- tai ryhmäkohtaisesti. Opinnoissa edistyminen pohjautuu silloin järjestelmään, jossa opiskelun tavoitteet on jaettu opintokokonaisuuksiin, jotka eivät muodostu lukuvuosista. Jaksojen laajuus voi vaihdella. Olennaista on, että eteneminen on tavoitteellista ja opetussuunnitelmaan pohjautuvaa.

Silloin, kun käytetään vuosiluokkiin sitomatonta opetuksen järjestelyä, oppilaalle on laadittava henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Henkilökohtaisen oppimissuunnitelman avulla oppilaan erityisluonne oppijana voidaan ottaa yksilöllisemmin huomioon. Oppimissuunnitelman käyttö ja hyödyntäminen mahdollistavat paitsi tukea tarvitsevien lasten paremman huomioon ottamisen, myös erityislahjakkaiden lasten erityistarpeiden huomioon ottamisen. Oppimissuunnitelma laaditaan aina oppilaan, huoltajan ja opettajan yhteistyönä. Oppimissuunnitelman avulla voidaan konkreettisesti sopia kodin ja koulun vastuista oppilaan kehityksen tukemisessa ja antaa vastuuta myös oppilaalle itselleen. Vuosiluokkiin jakamattomassa järjestelmässä oppimissuunnitelma on samalla lapsen henkilökohtainen opinto-ohjelma.

Valinta vuosiluokkiin sidotun ja sitomattoman järjestelmän välillä on otettava huomioon oppilasarviointissa ja päätettäessä opinnoissa edistymisestä.

14 OPPILAANOHJAUS

Oppilaanohjauksen tavoitteena on edistää oppilaan opiskeluvalmiuksien kehittymistä ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan. Oppilaanohjauksen avulla tuetaan oppilaan itsenäistymistä ja tasapainoisen persoonallisuuden kehittymistä.

Opiskelutaitojen kehittäminen alkaa jo esiopetuksesta. Näitä taitoja ovat mm.

- . • Kuuntelutaito
- . • Vuorovaikutustaidot ym. sosiaaliset taidot
- . • Ymmärtävä lukeminen (lukemisen strategiat!)
- . • Tiedonhankinnan taidot
- . • Ajattelun taidot
- . • Motoriset taidot
- . • Sisäinen yrittäjäjyys

Opiskelutaitojen kehittämisessä käytetään monipuolisia opiskelutapoja, joiden kautta oppilaan on mahdollista löytää oma tapansa oppia. Oppilaan itseluottamusta tuetaan niin, että oppilas voi uskoa itseensä ja saa sen kautta mahdollisuuden kasvaa tasapainoiseksi koululaiseksi ja aikuiseksi. Oppilaalle annetaan henkilökohtaista ohjausta ja palautetta tilanteen mukaan.

Oppilasta ohjataan asettamaan itselleen realistisia tavoitteita sekä tekemään omien voimavarojensa mukaisia valintoja. Häntä ohjataan kantamaan vastuuta opiskelusta ja siten myöhemmin myös työelämän tuomista haasteista. Oppilaanohjaus tähtää vähitellen ammatin ja elämänuran valintaan.

15 OPPILASKERHOT

Koulun kerhotoiminnan tarkoituksena on kannustaa oppilaita myönteisen harrastuksen viriämistä. Kerhotoiminnalla tuetaan oppilaita sosiaalista kasvua ja itsensä monipuolista kehittämistä.

Oppilaskerhojen järjestämisessä voidaan Äänekoskella tehdä yhteistyötä eri seurojen, yhteisöjen tai järjestöjen, yrittäjien ja yritysten sekä huoltajien ja isompien oppilaiden kanssa, kunhan vastuukysymyksistä sovitaan selkeästi. Kerhoja voidaan ideoida sekä sopia tavoitteista ja jatkuvuudesta yhdessä nuorisotoimen, liikuntatoimen ja kulttuuritoimen kanssa.

16 ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVIEN OPPILAIDEN OPETUS

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen suunnitelmasta päätetään myöhemmin.

17 MONIKULTTUURINEN OPETUS

Monikulttuurisen opetuksen piiriin kuuluvat saamelaiset, romanit, viittomakieliset sekä maahanmuuttajat, joilla tarkoitetaan sekä Suomeen muuttaneita että Suomessa syntyneitä maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria.

Tämä luku keskittyy niihin oppilaisiin, joille opetetaan suomea toisena kielenä äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärän asemesta. Näiden oppilaiden suomen kielen taito ei ole äidinkielen tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla (kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, puhuminen, kirjoittaminen, sanasto ja rakenteet). **Suomi toisena kielenä -oppilaita (=S2-oppilaita)** on tuettava myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi.

Monikulttuurisille oppilaillekin on koulussa syytä varmistaa **avoin oppimisilmasto**, joka syntyy seuraavista toimintaperiaatteista:

- oppiminen pohjautuu sisäiseen haluun oppia ja ymmärtää itseään ja maailmaa
- oppimistilanteet eivät sisällä pelkoa eivätkä uhkaa oppilaita minäkuvaa (erityisesti oman kulttuurinsa edustajana)
- opetus keskittyy ajattelun kehittämiseen ja ongelmanratkaisuun
- oppilas saa tuoda kouluun mukanaan oman kulttuuritaustansa, kokemuksensa, tunteensa, ajattelun, työskentely- sekä oppimistapansa
- viestintä on avointa ja selkeää sekä niin lapsen kuin hänen huoltajiensaakin ymmärtämää
- opettajat ovat läheisiä
- opettajat ja oppilaat tiedostavat, mitkä tilanteet he itse kokevat uhkaavina, vaikeina ja sietämättöminä.

Lisäksi koko koulu yhteisön on ymmärrettävä, että monikulttuurisen oppilaan monipuolinen tukeminen on kaikkien etu eikä keneltäkään toiselta pois. Toinen yhtä tärkeä oivallus on, että **kaikki koulun ihmiset** (myös oppilaat) ovat **”suomen kielen opettajia”** ja voivat merkittävällä tavalla tukea S2-oppilaiden suomen kielen kehittymistä.

17.1. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen lähtökohdat

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen perustana ovat perusopetuslaki ja -asetukset, peruskoulun opetussuunnitelman perusteet (2004) sekä Äänekosken kaupungin kuntakohtainen opetussuunnitelma. Koulussa olevilla maahanmuuttajataustaisilla oppilailla on samat velvollisuudet ja oikeudet tukitoimiin kuin suomalaisilla oppilailla.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksessa pyritään siihen, että he selviytyvät normaalisessa suomalaisessa luokkayhteisössä, koulussa ja yhteiskunnassa sekä säilyttävät ja arvostavat omaa kansallista identiteettiään, äidinkieltään ja kulttuuriaan. Koulun oppilailta ja henkilökunnalta sekä maahanmuuttajataustaisilta oppilailta edellytetään molemminpuolista kulttuurien arvostamista.

Oppilas sijoitetaan pääsääntöisesti lähikouluunsa. Hän aloittaa ensimmäisenä Suomessa oleskeluvuotenaan valmistavassa opetuksessa. Tähän Äänekosken kaupungissa ei ole omaa luokkaa, vaan valmistava opetus järjestetään tukitoimin oppilaalle nimetyssä koulussa. Oppilas opiskelee pääsääntöisesti alemmalla asteella kuin ikä edellyttää. Kuitenkin jokaisen oppilaan tilanne arvioidaan yksilöllisesti. Koulun järjestetään resurssien puitteissa tarvittavat tukitoimet.

Opetusjärjestelyt

Oppilaan tulo kouluun

Kouluun tutustuminen yhdessä vanhempien kanssa ja alkuhaastattelu:

Uuden maahanmuuttajataustaisen oppilaan ilmoittautuessa kouluun rehtori järjestää tapaamisen hänen vanhempiensa/huoltajiensa kanssa. Tapaamiseen osallistuvat oppilas huoltajineen, rehtori, erityisopettaja, maahanmuuttajien yhteyshenkilö ja tarvittaessa tulkki. Tällöin kerrotaan suomalaisesta koulujärjestelmästä, esitellään koulu ja sen tavat yms. sekä täytetään tarpeelliset lomakkeet.

Alkuhaastattelun aikana pyritään selvittämään perheen kotimaa, äidinkieli, uskonto, maahanmuuton syy, lapsen ikä, terveydelliset seikat, koulunkäynti, opiskelutottumukset, ruokailutottumukset, perhetiedot, kielitaito, kulttuuritausta, tulevaisuudensuunnitelmat (oleskelun pituus, pysyvyys) sekä muut mahdolliset koulunkäyntiin liittyvät asiat.

Perustaitojen ja muun kypsyysarvioinnin ja luokkaan sijoittaminen

Alkuhaastattelun jälkeen selvitetään oppilaan tiedot ja taidot eri oppiaineissa (vrt. lähtömaan ja Suomen koulutaso) sekä sosiaalinen ja psyykinen kehitys. Mahdollisuuksien mukaan pyritään arvioimaan traumaattisten elämäntilanteiden merkitys lapsen kehityksessä ja antamaan tarvittavaa tukea (oppilashuolto). Arviointi tapahtuu luokkatilanteissa ja muissa tarkoituksenmukaisissa arviointitilanteissa.

Oppilaan alkuarviointi vastaanottovaiheessa on tärkeää päätettäessä oppilaan luokkaan sijoittamisesta. Pääsääntöisesti oppilas aloittaa koulun vuosiluokkaa alemmalla kuin ikä edellyttää. Myös esi-kouluun ohjaus on mahdollista, jos oppilas on ekaluokkalaisten ikäinen. Jatkuva arviointi aloitetaan heti lapsen tullessa kouluun.

Luokan valmistaminen uuden oppilaan tuloon on merkittävää. Jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle pyritään nimeämään tukioppilaita luokasta sekä aikuinen tukihenkilö, joka voi olla maahanmuuttajien yhteyshenkilö, luokanopettaja, luokanvalvoja tai joku oppilashuoltotyöryhmästä.

Henkilökohtainen oppimissuunnitelma

Jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen oppimissuunnitelma hänen aloittaessaan koulunkäyntinsä Äänekoskella. Myöhemmin arvioidaan oppimissuunnitelman laatimisen tarve yksilökohtaisesti.

Maahanmuuttajataustaisen oppilaan henkilökohtaisen oppimissuunnitelman tekoon osallistuvat oppilas, huoltajat, opettajat ja mahdollisesti muut asiantuntijat.

Henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatiminen perustuu jatkuvaan arviointiin, erilaisten vaihtoehtojen pohtimiseen ja valintoihin. Sitä voidaan tarvittaessa muuttaa. Se sisältää tietoja esimerkiksi seuraavista seikoista

- vastaanottovaiheessa selvitetty tarpeelliset taustatiedot
- tietoa oppilaan kyvyistä, tiedoista ja taidoista, kiinnostuksen kohteista, harrastuksista
- opetukselle/oppimiselle asetetut tavoitteet (lyhyen ja pitkän aikavälin)
- eri oppiaineiden opiskelun laajuus
- menetelmälliset ratkaisut tavoitteiden saavuttamiseksi
- tietoa oppilaan kanssa työskentelevistä henkilöistä ja keskinäisestä vastuunjaosta
- opetussuunnitelman arvioinnin aikataulu

Maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle tehdään henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) samoin perustein kuin muillekin oppilaille.

Opetukseen liittyvät järjestelyt

Oppilaalla on opetusta vähintään se tuntimäärä, mitä luokka-aste edellyttää. Oppilaalle järjestetään Suomi toisena kielenä -opetusta vähintään 2 - 3 tuntia viikossa. Opetus voidaan järjestää myös muiden tuntien lisäksi. Opetusta voidaan keskittää ja muodostaa ryhmiä eri koulujen oppilaisista. Tuntiresurssi tulee maahanmuuttajataustaisille oppilaille tarkoitettua resurssista kuusi vuotta oppilaan kouluuntulosta.

Maahanmuuttajataustaista oppilasta ei voida vapauttaa tietyistä oppiaineista esimerkiksi kulttuurin tai uskonnon perusteella. Tällä turvataan myös oppilaan jatko-opiskelumahdollisuudet.

Koulussa pyritään tarvittaessa soveltamaan koululakeja ja -asetuksia noudattavia joustavia ratkaisuja. Oppilas voi noudattaa joustavasti oppiaineiden opetussuunnitelmaa, mikäli hänen uskontonsa ei salli koko oppiainesisältöä. Oppiaineet on kuitenkin suoritettava. Rehtori, luokanopettaja, aineenopettaja/opettajat sekä oppilas vanhempineen sopivat erityisjärjestelyistä tapauskohtaisesti.

Uskonnonopetukseen osallistumisessa noudatetaan samoja peruskoululain mukaisia periaatteita kuin muiden oppilaidenkin osalta.

Monikulttuurisen opetuksen tukena on maahanmuuttajien yhteyshenkilö ja konsultoivat opettajat. Nämä toimivat varsinkin alkuvaiheessa tukena sekä opettajille että maahanmuuttajataustaisille oppilaille ja heidän perheilleen.

Maahanmuuttajien yhteyshenkilön tehtävänä on kouluikäisten lasten koulunkäynnin ohjaamisen lisäksi lasten, nuorten ja heidän perheidensä tukeminen suomalaiseen yhteiskuntaan.

Konsultoiva suomi toisena kielenä -opettaja järjestää tarvittaessa tapaamisia S2-opettajille sekä omalta osaltaan huolehtii uusien opettajien perehdyttämisestä. Hän on koulun tukena suunniteltaessa S2- opetusjärjestelyjä koululla ja vastaa S2- opetuksen erityiskysymyksiin.

Monikulttuurisuusopetuksen konsultoiva opettaja on opettajien tukena opetusjärjestelyjä suunniteltaessa. Hän osallistuu tarvittaessa uusien opettajien perehdyttämiseen yhdessä maahanmuuttajien yhteyshenkilön kanssa.

Tulkkipalveluita käytetään tarpeen mukaan.

17.2. Suomi toisena kielenä -opetussuunnitelman tavoitteet ja sisällöt

Suomi toisena kielenä -opetuksen tavoitteet ja sisällöt on jaettu kolmeen taitotasoon, jotka ovat:

- alkeiskielitaito / auttava kielitaito (A1-A2) ,
- peruskielitaito / toiminnallinen kielitaito (B1-B2) ja

- edistynyt peruskielitaito / ammatillinen kielitaitotaso (C1-C2).

Suomen kielen oppiminen toisena kielenä etenee tasoittain, ei luokka-asteittain. Samalla tasolla opiskelee iältään ja oppimistaustaltaan erilaisia oppilaita. Kunkin tason tavoitteet on esitetty kielitaidon tasojen kuvausasteikossa. Koska suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline, opetuksessa otetaan huomioon myös muiden oppiaineiden sisältöjä, käsitteitä ja sanastoa.

Suomi toisena kielenä -oppimäärä täytyy ottaa huomioon kaikissa oppiaineissa, koska kieltä opitaan kaikkialla. S2-opetus edellyttää yhteissuunnittelua ja yhteistyötä opettajien kesken. Tavoitteena on oppilaan identiteetin tukeminen, kaksikielisyys ja -kulttuurisuus, johon sisältyy sekä suomalaisen että oman kulttuurin tuntemus ja arvostus.

Keskeisiä sisältöjä alkeiskielitaidon (A1-A2) tasolla:

Tilanteita ja aihepiirejä, joista oppilaan tulee pystyä kommunikoimaan

- henkilökohtainen elämä, perhe, suku, ystävät; vuoden- ja vuorokaudenajat sekä sää; koti ja asuminen; koulu fyysisenä ympäristönä, oppitunnit, koulutoverit, opettajat ja muu henkilökunta; ruokailu ja puhtaus; ihmisen keho ja vaatetus; julkiset tilat ja palvelut, kuten kauppa ja kirjasto; maaseutu ja kaupunki; luonto; vapaa-aika
- eri oppiaineiden sanastoa; sanavaraston laajentamista, ylä- ja alakäsitteitä

Puheviestintä ja vuorovaikutustaidot

- mielipiteen ilmaiseminen ja omista tunteista kertominen fraasina
- kulttuurisidonnaiset puheviestintätilanteet kuten tervehtiminen, esittäytyminen, pyytäminen, kiittäminen, anteeksi pyytäminen fraaseina
- kuunteleminen vuorovaikutustilanteessa
- nonverbaalisten viestien tunnistaminen ja käyttö

Lukeminen ja kirjoittaminen

- suomen kielen kirjoitusjärjestelmä, kirjain-äänne -vastaavuus, tavutus, pien- ja suuraakkoset
- mekaaninen, sujuva ja ymmärtävä lukutaito; lukustrategioiden pääperiaatteet, kuten ennakointi, päättely sekä pääasioiden ja tukisanojen etsiminen lyhyistä teksteistä
- lyhyiden tekstien kirjoittaminen erilaisiin tarkoituksiin, esim. tekstiviesti, postikortti, lyhyet esittelyt itsestä ja lähiympäristöstä

Rakenteet ja kielitieto

- äänteiden, rytmin, painotuksen ja intonaation tunnistaminen ja tuottaminen; kirjoitus- ja äännejärjestelmä ja niiden erityispiirteet; mekaaninen kirjoittaminen sekä suur- ja pienakkoset; puhutun ja kirjoitetun kielen ero

- kielen keskeisimmät rakenteet: esimerkiksi verbin taivutus, yksikkö ja monikko, kysyminen ja kysymyssanat, omistus ja omistusliite, tavu, sana, lause, iso alkukirjain ja päättövälimerkit

Kertomuserinne, kirjallisuus, viestintäkasvatus

- suomalaisiin medioihin tutustuminen
- soveltuvat media- ja kaunokirjalliset tekstit kielenopetusmateriaalina esim. sadut ja lorut

Kielenopiskelutaidot

- oppikirjan ja sanakirjan käyttö, uusien sanojen ja rakenteiden käyttö omassa tuotoksissa; pari- ja pienryhmätyöskentely; merkityksen päättely asiayhteydestä; oman tuotoksen tarkkaileminen ja korjaaminen; oman kielitaidon arviointi

Keskeisiä sisältöjä peruskielitaidon (B1-B2) tasolla:

Tilanteita ja aihepiirejä, joista oppilaan tulee pystyä kommunikoimaan

- kulttuuri ja urheilu, matkailu, tiedotusvälineet, julkiset palvelut kuten liikenne ja terveydenhoito
- eri oppiaineiden sanasto; sanavaraston laajentaminen, ylä- ja alakäsitteet
- juhlapäivät, kansanperinne, tapakulttuuri; leikit; suomalaiset merkkihenkilöt ja -tapahtumat; arjen perinne ja elämänmuoto

Lukeminen ja kirjoittaminen

- mekaaninen, sujuva ja ymmärtävä lukutaito; lukutaidon strategioiden harjoittelua
- lukeminen viihteenä ja tiedon etsimisen keinona; ohjattua lukemista
- ikätasolle soveltuvat tekstilajit ja kirjoittaminen erilaisiin tarkoituksiin, esim. uutinen, mielipideteksti, kertomus; tekstin suunnittelua, jäsentelyä ja muokkaamista sidoksien tekstin kirjoittamisen harjoittelua

Rakenteet ja kielitieto

- kielen rakenteista keskeisimmät: aikaisemmin opittujen tietojen vahvistaminen; sanaluokat ja niiden taivuttaminen; synonyymejä ja vastakohtia; lauseenjäsenistä subjekti, predikaatti ja objekti; sanojen johtamisen pääperiaatteet
- puhekielen eri muotoja
- lausetyypit, virke, päälause ja sivulause, välimerkit ja oikeinkirjoitus
- erilaisten tekstilajien päätyypit

Kertomuserinne, kirjallisuus, viestintäkasvatus

- ikäkauden ja kielitaidon mukaiset sadut, lorut, kertomukset, runot, arvoitukset, sananlaskut
- mediatekstit ja kuvalukutaidon alkeet
- kirjaston käyttö, tieto- ja viestintäteknikka, televisio, radio, lehdistö, mainonta
- tiedonhankinta erityyppisistä lähteistä

- tekstin rakenteen tutkiminen, esim. juoni, henkilöt, aika ja paikka

Kielenopiskelutaidot

- oppikirjan ja sanakirjan käyttö, uusien sanojen ja rakenteiden käyttö omassa tuotoksissa; pari- ja pienryhmäkeskustelu puheviestinnän säännöllisenä harjoittelutapana; merkityksen päättely asiayhteydestä; oman tuotoksen suunnittelu, tarkkaileminen ja korjaaminen; oman kielitaidon arviointi

Keskeisiä sisältöjä edistyneen kielitaidon (C1-C2) tasolla:

Tilanteita ja aihepiirejä, joista oppilaan tulee pystyä kommunikoimaan

- eri aihepiirejä käsittelevän sanavaraston laajentaminen
- sivistyssanoja, sanontoja, käsitteitä ja oppilaan mielenkiinnon mukaan joidenkin alojen erikoissanastoa
- uutiset ja ajankohtaiset aiheet

Puheviestintä ja vuorovaikutustaidot

- puheviestinnän strategiat, kuten keskustelun aloittaminen, ylläpitäminen ja päättäminen, mielipiteen ilmaiseminen, kuulijan huomioon ottaminen; kuuntelijan palautekäyttäytyminen laajasti ja tilanteeseen sopivasti
- omien tunteiden, tarpeiden, tietojen ja mielipiteiden esittäminen ja perusteleva laajasti ja tilanteeseen sopivasti
- puuttuvan kielitaidon kompensoiminen esimerkiksi lähikäsitteitä käyttämällä tai selittämällä
- neuvottelutaitojen kehittäminen ja rakentava keskusteleminen
- puheen rakenne, puheita erilaisiin tilanteisiin

Rakenteet ja kielitaito

- kielen rakenteista keskeisimmät; aikaisemmin opittujen tietojen vahvistaminen; lauseenjäsenet; sanojen muodostaminen ja niiden johtamisen periaatteet laajasti
- kielenhuolto

Lukeminen ja kirjoittaminen

- asia- ja kaunokirjallisten tekstien lukemista ja tulkintaa
- päätelmien ja yleistysten tekemistä teksteistä
- kriittistä lukemista
- tekstilajit ja laajempien tekstien kirjoittaminen erilaisiin tarkoituksiin, esim. hakemus, tutkielma
- tiivistäminen, referointi
- lähdeaineiston käyttö ja lähteisiin viittaaminen
- oman tekstin viimeistely

Kertomuserinne, kirjallisuus, viestintäkasvatus

- ikäkauden ja kielitaidon mukaisesti kertomukset, runot, sananlaskut, kaunokirjalliset otteet ja kokonaisteokset
- Suomen kirjallisuuden päävaiheet
- kaunokirjallisuuden pääajit
- kirjallisuusanalyysi
- mediatekstit ja kuvallisuuden kehittäminen
- kirjaston käyttö, tieto- ja viestintäteknikka, televisio, radio, lehdistö, mainonta
- tiedonhankinta erityyppisistä lähteistä

Kielenopiskelutaidot

- oppikirjan ja sanakirjan käyttö, uusien sanojen ja rakenteiden käyttö omassa tuotoksissa; pari- ja pienryhmäkeskustelu puheviestinnän säännöllisenä harjoittelutapana; merkityksen päättely asiayhteydestä; oman tuotoksen tarkkaileminen ja korjaaminen; oman kielitaidon arviointi

Tarkempi kielitaidon tasojen kuvausasteikko löytyy opetushallituksen sivuilta

http://www.oph.fi/koulutuksen_jarjestaminen/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/maahanmuuttajien_koulutus kohdasta Liite: Kielitaidon tasojen kuvausasteikko.

Arviointi

Yleistä

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden arvioinnissa ja arvostelussa noudatetaan pääsääntöisesti kunnan opetussuunnitelman arviointiosassa mainittuja periaatteita ja menetelmiä. Opetuksen tavoitteet ja arvioinnin perusteet selvitetään oppilalle ja hänen huoltajalleen. Arvioinnissa tehdään yhteistyötä kotien kanssa. Arvioinnin tulee antaa sekä oppilalle että hänen huoltajalleen realistinen kuva oppilaan osaamisesta ja kehittymisestä. Arvioinnin tulee olla oikeudenmukaista, monipuolista ja yksilöllistä. Siinä huomioidaan oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito. Kielen syvälinen oppiminen on yleensä vuosia kestävä prosessi ja oppilaan kielitaitoprofiili voi olla hyvinkin epätasainen. Oppilaan tausta ja kielitaito on huomioitava myös muiden oppiaineiden arvioinnissa (suulliset kokeet, lähdemateriaalin käyttö kokeissa, lisämateriaalin käyttö sekä kokeen tekeminen tuetusti ohjaajan kanssa).

Suomi toisena kielenä -arviointiin osallistuvat kaikki maahanmuuttajataustaista oppilasta opettavat opettajat yhteistyössä. Oppilasarvioinnissa käytetään koulussa yleisesti käytettyjä todistuslomakkeita. Puutteellisen opetuskielen taidon vuoksi todistuksessa voidaan antaa hyväksyty/hylätty -merkintä, sanallinen arvio ja/tai osallistumismerkintä niissä oppiaineissa, joiden arvosteluun numeroin ei ole perusteita. Kielitaidon karttuessa siirrytään luokassa yleisesti käytettyyn arviointimenettelyyn. Sanallista arviointia voidaan käyttää koko perusopetuksen ajan päättöarviointia lukuun ottamatta (Perusopetusasetus 10§). Päättöarvioinnin tulee olla valtakunnallisesti ver-

tailukelpoinen ja sen tulee kohdella oppilaita tasavertaisesti. Oppilaan osaaminen arvioidaan suhteessa valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Päättöarvioinnissa otetaan huomioon kielitaidon kaikki osa-alueet: puhuminen, puheenymmärtäminen, kirjoittaminen ja tekstinymmärtäminen.

Suomi toisena kielenä -opetusta tarvitseva oppilas arvioidaan aina S2-oppimäärän mukaan, vaikka hänelle ei olisi tätä opetusta erikseen järjestetty. Mikäli oppilaan suomen kielen taito arvioidaan äidinkielen tasoiseksi kielitaidon kaikilla osa-alueilla, oppilas voidaan arvioida suomi äidinkielenä -oppimäärän mukaan. Arvioinnin muuttamisesta keskustellaan oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa.

Henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti opiskellut maahanmuuttajataustainen oppilas voidaan siirtää seuraavalle vuosiluokalle, jossa hän jatkaa oman oppimissuunnitelman mukaista opiskelua. Tällöin oppilaalla arvioidaan olevan edellytyksiä seuraavan vuosiluokan suorittamiseen. Luokalta siirrossa on kielitaito otettava huomioon. Opetus voidaan järjestää myös vuosiluokkiin sitomattomasti henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaan. Jos maahanmuuttajataustaisella oppilaalla on oppimis- ja/tai koulunkäyntivaikeuksia hänellä on oikeus samanlaisiin tukitoimiin kuin koulun muilla oppilailla.

Vieraskielisen oppilaan mahdollisesta oman äidinkielen opetuksesta annetaan merkintä todistukseen.

Arvioinnin kriteerit ennen päättöarviointia: yksilöllisen edistymisen arviointi

Erinomainen 10

Oppilaan kielitaito kehittyy hyvin nopeasti ja hän osaa erinomaisesti opetetut asiat. Oppilas on oma-aloitteinen kielenoppija, hän kehittää kielitaitoaan myös oppituntien ulkopuolella ja ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Oppilas pystyy arvioimaan ja analysoimaan omaa oppimistaan kaikilla kielitaidon osa-alueilla. Hän hallitsee erinomaisesti kaikki kielitaidon osa-alueet.

Kiitettävä 9

Oppilaan kielitaito kehittyy nopeasti ja oppilas osaa kiitettävästi opetetut asiat. Oppilas on yleensä oma-aloitteinen kielenoppija, hän pyrkii kehittämään kielitaitoaan myös oppituntien ulkopuolella ja ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Hän pystyy myös arvioimaan omaa oppimistaan ja kielitaitoaan kaikilla kielitaidon osa-alueilla. Hän hallitsee kiitettävästi kaikki kielitaidon osa-alueet.

Hyvä 8

Oppilaan kielitaito kehittyy hyvin ja oppilas osaa hyvin opetetut asiat. Hän suhtautuu myönteisesti suomen kielen oppimiseen sekä pyrkii kehittämään kielitaitoaan myös oppituntien ulkopuolella. Oppilas pyrkii ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja pystyy ainakin pääpiirteissään arvioimaan omaa oppimistaan ja kielitaitoaan. Oppilaan osaamisessa voi olla hajontaa kielitaidon eri osa-alueilla.

Kohtalainen 7

Oppilaan kielitaito kehittyy, hän osaa kohtalaisesti opetetut asiat ja suhtautuu myönteisesti kielenoppimiseen. Oppilaan osaamisessa on hajontaa kielitaidon eri osa-alueilla.

Tyydyttävä 6

Oppilaan kielitaito kehittyy hitaasti ja hän osaa yleensä tyydyttävästi opetetut asiat. Oppilaan osaamisessa on hajontaa kielitaidon eri osa-alueilla.

Välttävä 5

Oppilaan kielitaidon kehityksessä on ongelmia. Oppilas osaa välttävästi opetetut asiat eikä osoita kiinnostusta kielenoppimista kohtaan. Oppilaan osaamisessa on hajontaa kielitaidon eri osa-alueilla.

Hylätty 4

Oppilaan kielitaito ei juurikaan kehity, hän ei hallitse opetettuja asioita eikä osoita kiinnostusta kielenoppimista kohtaan.

Päätösarviointi yhdeksännen luokan lopussa

Päätösarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Arvioinnissa otetaan kaikki kielitaidon osa-alueet. Päätösarvioinnissa on huomioitava, että oppilaan kielitaitoprofiili voi olla hyvinkin epätasainen: vaikka oppilas saattaa joissakin asioissa selvästi ylittää ja joissakin alittaa arvosanan kriteerit, voi hän silti saada arvosanan 8. Kielen lisäksi päätösarvioinnissa arvioidaan oppilaan kulttuuri- ja opiskelutaitoja.

Kieli

Kielen osaamisen taso vuosiluokalla 9 arvioidaan kielitaidon tasojen kuvausasteikon mukaan: B1.1 - B1.2.

Kulttuuritaidot

Oppilas tuntee suomalaista yhteiskuntaa, kulttuuria ja suomalaisia tapoja. Hän ymmärtää monikielisuuden ja monikulttuurisuuden merkityksen ja arvostaa sitä. Hän ymmärtää ja osaa suhteuttaa suomalaisen kulttuurin arvoja omaan arvomaailmaansa.

Opiskelutaidot

Oppilas on tottunut säännöllisesti käyttämään kielten opiskelulle tyypillisiä työtapoja. Päätösarvioinnissa oppilaalle tulee antaa numeroarvosana, ja oppilaan kielitaitoa arvioidaan kielitaidon tasojen kuvausasteikon mukaan.

Päätösarvioinnin kriteerit arvosanoille 9-10

Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B2.1 - C2

Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8
Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B1.1 - B1.2

Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 7
Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso A2.2 - B1.1

Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 6
Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso A2.1

Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 5
Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso A1.3

Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 4
Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso A1.1 - A1.2

Muut ryhmät

Muilla ryhmillä tarkoitetaan tässä yhteydessä saamelaisia, romaneja ja viittomakielisiä. Heidän opetuksessaan käytetään valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita. Ks. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004: Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus (s. 33)
[Tiedosto http://www02.oph.fi/ops/perusopetus/pops_web.pdf](http://www02.oph.fi/ops/perusopetus/pops_web.pdf)

18 OPPILAAN ARVIOINTI JA SEN PERUSTUMINEN HYVÄN OSAAMISEN KUVAUKSIIN JA PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITEREIHIN

Oppilaan arviointi on yksilöllistä, totuudenmukaista ja monipuolista. Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan realistisen minäkuvan muodostamista, ohjata ja kannustaa oppilasta omien tavoitteittensa asettamiseen sekä työskentelyn suunnitteluun ja itsenäisiin valintoihin. Arvioinnissa oppilaan tulee saada palautetta omasta käyttäytymisestään, sosiaalisesta kasvustaan, opiskelutaidoistaan ja oppimistuloksistaan koko peruskoulun ajan. Sen tulee antaa tietoa oppilaan edistymisestä sekä oppilaalle itselleen että hänen huoltajalleen. Arvioinnin täytyy olla jatkuvaa ja vuorovaikutteista ja sen tulee ohjata ja kannustaa oppilasta.

Osa arviointia on oppilaan itsearviointi, joka tukee oppilaan itsetuntemusta, kehittää hänen opiskelutaitojaan ja kasvattaa oppilasta omien tavoitteiden asettamisessa. Oppilaan itsearvioinnin tulee olla tavoitteellista ja oppilaan tulee saada palautetta itsearvioinnistaan.

Oppilaan itsearviointi voi olla suullista tai kirjallista. Sen muotoja voivat olla.

- Oppilaan yksin suorittama oman työn arviointi
- Toisen oppilaan kanssa suoritettu arviointi

- Arviointi oppilaan ja opettajan kesken
- Arviointi oppilaan, huoltajan ja opettajan kesken
- Oppilaan pitämä oppimispäiväkirja, jossa näkyvät tuloksen, prosessi ja käyttäytyminen
- Selostuspäiväkirja
- Selostusraportti esim. projektityön jälkeen
- Portfolio
- Kirjallinen arviointi valmiille lomakkeelle
- Vapaamuotoinen kirjallinen arviointi
- Arviointi koepaperin loppuun

Hyvän osaamisen kuvaus tukee opettajaa arvioinnissa sekä suuntaa oppilasta omien tavoitteidensa asettamisessa. Hyvän osaamisen kriteerit tiedotetaan myös oppilaan huoltajille.

18.1. Arvioinnin menetelmät

	Väliarviointi	Lukuvuosiarviointi
Ajankohta	1.11. - 31.1.	lukuvuoden päättyessä
Luokat 1 - 2	Sanallinen arviointi	Sanallinen arviointi
Luokat 3 - 4	Sanallinen arviointi	Sanallinen arviointi
Luokka 5	Numeroarviointi	Numeroarviointi
Luokka 6	Numeroarviointi	Numeroarviointi
Luokat 7 - 9	Noudatetaan jakotettua opetusta ja kurssitettua opetussuunnitelmaa. Oppilaille annetaan numeroarviointi pakollisista kursseista ja numeroarviointi tai suoritusmerkintä valinnaisaineista jokaisen päättyneen kurssin jälkeen.	

Lisäksi koulujen on toteutettava oppilaan itsearviointia lukukausittain. Koulut voivat käyttää arviointikeskustelua arvioinnin tukena.

18.2. Vuosiluokalta siirtäminen

Luokalta siirtyminen edellyttää vuosittaisen oppimäärän hyväksytyä suorittamista. Oppilas voidaan kuitenkin siirtää seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänellä olisi hylättyjä suorituksia, jos rehtori ja oppilasta opettavat opettajat arvioivat, että oppilas kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksyttävästi.

18.3. Erilliset kuulustelut

Oppilaalla on oikeus saada hylätty suoritus hyväksytyksi erillisessä kuulustelussa (ehtolaiskuulustelussa) joko lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Erillisten kuulustelujen aika ja tapa päätetään koulukohtaisesti työsuunnitelman yhteydessä.

18.4. Oppiaineen oppimäärän hyväksytty suorittaminen vuosiluokilla 7 - 9

Lukuvuoden päättyessä oppilaalle annettavan viimeisen jaksotodistuksen yhteydessä todetaan oppilaan luokalta siirtäminen.

Jokainen kurssi arvioidaan itsenäisesti muista saman aineen kursseista riippumatta. Kurssin päättyessä aineenopettaja arvostelee oppilaan tiedot ja taidot. Kurssiarvostelussa kokeiden ohella otetaan huomioon myös oppilaan muut näytöt, kuten esitelmät, ryhmätyöt, tehtävien suorittaminen ja projektityöt. Kurssi voidaan arvostella myös ilman koetta.

Aiheettomat poissaolot vaikuttavat kurssin arvosanaa alentavasti.

Yksittäinen hylätty arvosana (4) tai suoritusmerkintä hylätty (H) merkitsee hylättyä kurssisuoritusta. Hylätyn kurssin uusiminen on mahdollista uusintakuulustelussa. Oppilaalla on oikeus myös viimeisen jakson jälkeen uusintakuulusteluun.

Jos oppilaalle vielä uusintakuulustelun jälkeen jää heikko arvosana, oppilaalla on oikeus saada hylätty suoritus hyväksytyksi erillisessä kuulustelussa.

18.5. Tukiopetus

Oppilaalla on oikeus saada tukiopetusta perusopetuslain 16 §:n mukaisesti.

18.6. Oppiaineen sanallinen ja numeroarviointi

Oppiaineiden arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineiden tavoitteisiin. Työskentely on osa oppiaineen arviointia. Mitä nuoremasta oppilaasta on kyse, sitä keskeisempi on työskentelyn osuus oppiaineen arvioinnissa. Sama pätee myös alkavan aineen arviointiin.

Sanallisessa arvioinnissa:

- Annetaan tietoa oppimisen edistymisestä
- Kuvataan oppilaan oppimisen taso
- Ohjataan oppilasta uusien tavoitteiden asettamiseen
- Ilmoitetaan onko oppimäärä suoritettu hyväksytysti vai onko suoritus hylätty
- Ohjataan itsearviointiin

Numeroarviointi:

- Arvioidaan oppilaan taidot ja tiedot, jotka perustuvat monipuoliseen näyttöön, sekä työskentely (katso kohdat 18.9 ja 18.11)

Pakolliset kurssit arvostellaan numeroin. Numeroarvostelussa käytetään seuraavaa asteikkoa:

- 10 erinomainen
- 9 kiitettävä
- 8 hyvä
- 7 tyydyttävä
- 6 kohtalainen
- 5 välttävä
- 4 hylätty

Oppilaanohjaus arvostellaan suoritusmerkinnällä hyväksytysti suoritettu/hylätty (S/H)

18.7. Valinnaisaineen arviointimenettely

Valinnaisaineet arvostellaan numeroin (4 - 10) tai suoritusmerkinnällä (hyväksytysti suoritettu - hylätty) (S/H). Valinnaisaineen hylätty suoritus vastaa hylättyä arvosanaa oppilaan luokalta siirtoa ratkaistessa.

Valinnaisaineen arvostelutapa on määritelty opetussuunnitelmassa olevassa kunkin valinnaisaineen kurssisuunnitelmassa.

18.8. Päätösarvosanan määräytyminen

Oppilas saa päättötodistukseensa oppiaineen arvosanan opiskelemiensa kurssien aritmeettisen keskiarvon mukaan pyöristettynä lähimpään kokonaislukuun. Opettaja voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa aritmeettisestä keskiarvosta.

Yhteisissä oppiaineissa noudatetaan opetushallituksen laatimia päätösarvioinnin kriteerejä.

18.9. Työskentelyn arviointi

Oppilaan työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia.

Työskentelyn arviointi voidaan toteuttaa myös erillisenä. Silloin se suoritetaan sanallisena arviointina.

Oppiaineen arviointiin työskentelyn osalta vaikuttavat seuraavat kriteerit:

Itsensä hallinta

- Keskittymiskyky
- Yrittäminen ja halu oppia uutta
- Vastuuntunto ja huolellisuus
- Tuntiaktiivisuus
- Omatoimisuus ja oma aktiivisuus
- Itsenäisyys

Yhteistyötaidot

- Ryhmässä työskentelytaidot
- Toisten innostaminen aiheen opiskeluun

Oppimisen taidot

- Itsensä arviointi oppijana
- Itselleen parhaan oppimistavan löytäminen
- Asioiden kokonaisvaltainen ymmärtäminen
- Soveltamistaito

18.10. Käyttäytymisen arviointi

Luokilla 1 - 6 käyttäytyminen arvioidaan väliarvioinnin ja lukuvuosiarvioinnin yhteydessä. Luokilla 7 - 9 käyttäytyminen arvostellaan lukuvuoden päättyessä ja kerran lukuvuoden aikana, pääsääntöisesti kolmannen jakson jälkeen annettavan jaksoarvostelun yhteydessä.

Käyttäytymisen tavoitteet ja arvioinnin kriteerit:

Oman itsensä hallinta

- Itsensä hillitseminen
- Pettymysten sietäminen
- Luonnollinen, teeskentelemätön käyttäytyminen
- Sääntöjen ja ohjeiden noudattaminen
- Toisten huomioiminen
- Kuuntelutaito
- Keskustelutaito
- Asiallinen kielenkäyttö
- Toisten auttaminen ja toisista huolehtiminen

Oman ja toisten työn arvostaminen

- Työrauhan antaminen
- Vastuunkantaminen

- Kannustaminen
- Ympäristöstä huolehtiminen
- Oman ja lähiympäristön siistinä pito
- Yhteisistä asioista ja tavaroista huolehtiminen

18.11. Käyttäytymisen ja työskentelyn numeroarviointi

10	Oppilas täyttää kriteerit moitteettomasti Positiivinen vaikutus myös muihin Tekee asiat 'sydämestään' eikä vain aikuisten tarkkaillessa tilannetta
9	Kuten edellä, mutta oppilas täyttää kriteerit lähes moitteettomasti
8	Oppilas pystyy täyttämään kriteerit lähinnä silloin, kun itse niin haluaa tai aikuisen tarkkaillessa tilannetta
7	Kuten edellä, mutta kriteereistä poikkeamia sattuu melko useasti
6	Oppilas poikkeaa selvästi kriteereistä Ei välitä toisista
5	Oppilas on välinpitämätön itseään ja ympäristöönsä kohtaan

18.12. Erityisopetuksessa olevien oppilaiden arviointi

Vammaisuudesta, sairaudesta, kehityksessä viivästyisestä tai muista niihin verrattavissa olevista syistä johtuvat vaikeuden suorituksissa otetaan huomioon oppilaan arvioinnissa.

Erityisopetukseen otetulle tai siirretylle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jossa määritellään muun muassa oppilaan opiskelun tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä arvioinnin perusteet.

Jos erityisopetukseen otettaessa tai siirrettäessä on päätetty, että oppilas opiskelee perusopetuksen yleisen opetussuunnitelman mukaisesti, hänen suorituksensa arvioidaan samoilla perusteilla kuin muidenkin oppilaiden suoritukset.

Jos erityisopetukseen otettaessa tai siirrettäessä on päätetty joidenkin oppiaineiden tai kaikkien oppiaineiden oppimäärien mukauttamisesta, jolloin oppilaan tavoitetaso on vähäisempi kuin yleisen opetussuunnitelman mukaan opiskelevilla, arvioidaan oppilaan suorituksia henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin oppilaan omiin tavoitteisiin perustuen. Mukautettujen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää sanallista arviota kaikilla vuosiluokilla sekä päättöarvioinnissa. Päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarvostelua, jolloin numeroarvosanat varustetaan tähdellä merkkinä siitä, että arvosanan antamisen perusteena ovat mukautetut oppimäärät.

Pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan arviointi perustuu, sen mukaan kuin pidennetyistä oppivelvollisuudesta on päätetty, yleiseen perusopetuksen opetussuunnitelmaan tai mukautettuihin oppimääriin.

Vaikeimmin kehitysvammaisen oppilaan opetuksessa noudatetaan Vaikeimmin kehitysvammaisten harjaantumisopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (OPH 26/011/1997, 23.5.1997) määritellyt oppilasarvioinnin perusteita ja annetaan siinä määritellyjen todistusten kaavojen mukaisia sanallisia todistuksia.

18.13. Niiden oppilaiden arviointi, joiden äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli

Oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito otetaan huomioon kaikkien oppiaineiden arvioinnissa.

Oppilaan arviointi voi olla sanallista koko peruskoulun ajan päättöarviointia lukuun ottamatta. Päättöarvioinnissa noudatetaan kohtaa 16.8. Päättöarvioinnissa oppilaan äidinkieli ja kirjallisuus - oppiaineen suomen kieltä arvioidaan suomi toisena kielenä- oppimäärän tavoitteiden mukaan tai sen mukaan, mitä opiskeltavasta oppimäärästä on päätetty.

Arvioinnissa voidaan käyttää suoritusmerkintää päättöarviointia lukuun ottamatta. Oppilaan oman äidinkielen oppimäärä arvostellaan numeromerkinnällä päästötodistuksessa, mikäli oppilas on opiskellut sitä vuosiluokkien 7 - 9 aikana yhteensä vähintään kaksi vuosiviikkotuntia. Muussa tapauksessa se arvioidaan merkinnällä 'hyväksytty'.

19 TODISTUKSET

Todistuksina käytettävät lomakkeet perustuvat Opetushallituksen 16.11.2004 hyväksymiin opetussuunnitelman perusteisiin.

20 TIETOSTRATEGIA

20.1. Johdanto

Opetushallituksen suosituksen mukaisesti koulutuksen järjestäjillä tulee olla oppilaitosten toimintaa tukeva opetusalan tietostrategia, jossa opettajien koulutukseen, oppilaitosten pedagogiseen ja tekniseen tukeen tieto- ja viestintätekniiikan käytössä sekä tietoliikenneyhteyksien ja laitevarustuksen ajan tasalla pitoon on kiinnitetty erityistä huomiota.

Tieto- ja viestintäteknikalla tarkoitetaan kaikkia niitä laitteita, välineitä ja menetelmiä, joilla tietoa etsitään, hallitaan ja käsitellään ja joita käytetään kommunikaatiossa ja viestinnässä.

Tieto- ja viestintätekniiikan opetusikäytön strategia tarkoittaa tietoista pyrkimystä parempiin tieto- ja viestintätekniiikan käyttötaitoihin sekä niiden hyödyntämistä opetuksessa ja hallinnossa.

20.2. Tavoitteet

Tietostrategiaohjelman avulla tähdätään siihen, että oppilaat oppivat käyttämään tietotekniikkaa kommunikointiin ja tiedon hankintaan sekä että kaikilla oppilailla on tasavertainen mahdollisuus opiskella ja kehittää omaa tietotekniikan käyttöä. Näin estetään tietoteknistä syrjäytymistä.

Koulutoimi tarjoaa oppilaille ja opettajille ajanmukaisen oppimis- ja opetusympäristön. Opettajille tarjotaan sekä teknistä että pedagogista tukea, jota kautta edistetään ohjaamisen valmiuksia sekä kehitetään oppilaiden opiskelunvalmiuksia.

Tietotekniikan avulla edistetään hyväksytyt oppimiskäsityksen mukaista opiskelua. Aktiiviseen tiedonhankintaan ja kriittiseen tiedonmuodostamiseen kuuluvat monipuolinen viestintävälineiden käyttö, tiedonhankintakeinojen oppiminen, tiedon käsittelytaito, mm. lukustrategioiden oppiminen ja medialukutaito, vuorovaikutteisuus tietotekniikan avulla kommunikoinnissa ja opiskelussa, kriittinen tiedonkäsittely sekä itseohjautuvuus tiedonhankinnassa.

20.3. Opettajien koulutus

Koulujen henkilökunnan koulutustarpeet kartoitetaan ja suunnitellaan koulutus tarpeiden pohjalta. Vähimmäistavoitteena on, että kaikki opettajat hallitsevat

taidot, joita opetussuunnitelma ja opettajan oma työ vaativat. Koulujen tietotekniikkavastaaville tulee antaa mahdollisuus ylläpitää ja kehittää taitojaan jatkuvan koulutuksen avulla. Koulutusjärjestelmässä käytetään esisijaisesti Äänekosken omia resursseja yhteistyössä eri oppilaitosten ja yritysten kanssa. Myös Jyväskylän Yliopiston ylläpitämän Pedanet-palvelun ja opetushallituksen tarjoamaa ope.fi:n käyttömahdollisuuksia selvitetään. Koulutus tulee nähdä kokonaisuutena, jonka laaja-alainen ja johdonmukainen suunnittelu johtaa hyvään tulokseen.

20.4. Tietotekniikan käyttö opetuksessa

Luokka-asteilla 1-6 pyritään siihen, että oppilas pystyy käyttämään tietotekniikkaa sujuvasti opiskelunsa apuna. Tietotekniikkaa ei omana oppiaineena näillä luokilla ole.

8. ja 9. luokilla tietotekniikka voi opiskella valinnaisaineena. Tietotekniikan opetus pyritään integroimaan muihin oppiaineisiin. Oppilaiden tietotekninen osaaminen myös mahdollistaa tietotekniikan käytön eri oppiaineiden opetuksessa.

- 1-6 lk sisällöt lisätään myöhemmin
- 7-9 lk -"-
- erityisopetus -"-

Kirjastoyhteistyö

Äänekosken kaupungin kirjaston tiedonhankintaprojekti kuuluu yhtenä osana koulujen tietostrategiaan. Kirjasto toimii opetuksen tukena tiedonhankintataitojen, tietopalvelun ja opiskeluvalmiuksien kehittämisessä. Tavoitteena on tietoa etsivä, informaation arviointiin ja eettiseen käyttöön pystyvä opiskelija.

Kirjastoyhteistyötä kehitetään säännölliseksi ja jatkuvaksi toiminnaksi mahdollisuuksien mukaan kaikille kouluille. 7.-9. luokkien kirjastoprojekti voi olla osa jotain kurssia, jonka sisältö ja tavoite pohditaan erikseen.

20.5. Tilat ja laitteet

Tietoliikenneyhteyksien tulee pelata vaivattomasti ja koneita tulee olla riittävästi. Atk-luokkien tulee olla tarpeeksi suuria ja koneiden riittävän tehokkaita. Oheislaitteiden ja muiden viestintävälineiden tulee olla ajanmukaisia. Kouluilla tulee olla näitä varten asianmukaiset ja riittävät resurssit. Laitteiden huoltoon ja ylläpitoon on panostettava. Tehty työ korvataan ja huollon tarvitsemia tiloja järjestetään. Koulujen yhteisen tukihenkilön palkkaamista tulee harkita. Laitteiden hankin-

nassa edetään suunnitelmallisesti ja yhteistyötä hankinnoissa eri koulujen välillä ja kaupungin kanssa tiivistetään.

20.6. Ohjelmat

Ohjelmistot kaupungin kouluissa yhtenäistetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Yhteinen näkemys tavoitteista ohjaa ohjelmien hankintaa. Koulut tehostavat yhteistyötä ohjelmistojen hankinnassa. Yhteisestä perusohjelmistosta ja niiden käytöstä sovitaan. Näin turvataan oppilaiden tasavertaisuus. Lisäksi keskitetyt ja harkitut hankinnat tuovat säästöjä. Ohjelmia hankittaessa tulee myös tutkia ilmaisohjelmien (esim. OpenOffice) käyttömahdollisuuksia. Yhtenäiset työkaluohjelmat kaikilla kaupungin hallintosektoreilla mahdollistavat myös sujuvan tiedonsiirron eri yksiköiden välillä.

20.7. Tietoturva ja laitteiden suojaaminen

Koulujen tietoverkot ovat osa kaupungin verkkoa, jonka turvallisuudesta vastaa kaupungin työntekijä. Koulujen koneet pyritään turvamerkitsemään Saferegturvamerkintärekisterin avulla. Koulujen hälytysjärjestelmiä pyritään parantamaan. Virusten torjunnasta huolehditaan ajanmukaisten virus-torjuntaohjelmien avulla. Alkuperäiset ohjelmalevykkeet säilytetään mahdollisimman turvallisessa paikassa, esim. koulun kassaholvissa. Oppilaita ohjataan turvalliseen ja asialliseen verkon käyttöön.

21 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI

Toiminnan jatkuvan kehittämisen edellytyksinä ovat myönteinen asenne työn ja koululaitoksen kehittämiseen, vastuun antaminen käytännön tasolle ja valmiudet toiminnan kehittämiseen koulutuksen ja riittävien resurssien myötä.

Arvioinnin tulisi toimia kehittämisen apuvälineenä, palautetta tulisi osata vastaanottaa myönteisessä hengessä. Arvioinnin tulisi olla monipuolista, jatkuvaa ja portaittain etenevää. Sen tulee perustua toiminnan tavoitteisiin ja painotuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta pitää olla suunnitelma.

ALKUOPETUKSEN TAVOITTEET JA OPPISISÄLLÖT

Äidinkieli ja kirjallisuus

Tavoitteet

- * Opin kuuntelemaan keskittyneesti toisia ihmisiä erilaisissa tilanteissa ja kertomaan tietojani, kokemuksiani ja ajatuksiani heille.
- * Opin kirjoittamaan minun ikäiselleni sopivia sanoja ja lauseita pienaakkosin, suuraakkosin ja tyyppikirjaimin. Opin myös ilmaisemaan itseäni kirjoittamalla. Opin käyttämään isoa alkukirjainta, pistettä, kysymysmerkkiä ja huutomerkkiä.
- * Opin lukemaan ikäiselleni sopivaa tekstiä, ymmärtämään ja pohtimaan lukemaani. Innostun lukemaan minua kiinnostavia kirjoja ja vaihtamaan niistä ajatuksia toisten lasten ja aikuisten kanssa. Opin tarkkailemaan kieltä ja sen muotoja eri yhteyksissä. Tutustun kirjallisuuden avulla minulle uusiin asioihin. Näin kehitän ajattelua ja mielikuvitustani.
- * Opin tietämään, että kirjoittamisen ja lukemisen taitoni kehittyvät vain jatkuvalla ja säännöllisellä harjoittelemisella. Opin arvioimaan, missä taidoissa olen kehittynyt ja miten kehitän edelleen omia taitojani.
- * Tutustun erilaisiin viestintävälineisiin. Harjoittelen myös tietokoneen käyttöä.

Tavoitteet luokittain

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opin kuuntelemaan opettajaa ja tovereitani. Opin kertomaan heille kokemuksiani ja ajatuksiani. ▪ Opin tunnistamaan kirjaimet ja nimeämään äänteet. Opin lukemaan tavuta, sanoja, lauseita ja pieniä tarinoita. Opin tekemään lukemastani pieniä esityksiä toisten kanssa. ▪ Opin tekemään kirjaimet huolellisesti. Opin kirjoittamaan pienaakkosin ja suuraakkosin tavuja, sanoja ja lauseita. ▪ Kuuntelen lastenkirjallisuutta. Näin tutustun kirjoitettuun kieleen ja tarinoiden kiehtovaan maailmaan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opin kuuntelemaan keskittyneesti toisia ihmisiä erilaisissa tilanteissa. Opin kysymään ja kertomaan heille mielipiteitäni ja tietojani. ▪ Opin kirjoittamaan huolellisella käsialalla lauseita ja pieniä tarinoita tyyppikirjaimin. Opin käyttämään isoa alkukirjainta, pistettä, kysymysmerkkiä ja huutomerkkiä. ▪ Opin lukemaan ikätasolleni sopivia ymmärtämään ja pohtimaan lukemaani. Tutkin ja luen minua kiinnostavia kirjoja ja vaihdan niistä ajatuksia toisten lasten ja aikuisten kanssa. Opin tarkkailemaan kieltä ja sen muotoja eri yhteyk-

	<p>sissä. Tutustun kirjallisuuden avulla minulle uusiin asioihin. Näin kehitän ajatteluani ja mielikuvitustani.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opin tietämään, että kirjoittamisen ja lukemisen taitoni kehittyvät vain jatkuvalla ja säännöllisellä harjoittamisella. Opin arvioimaan taitojeni kehittymistä. • Tutustun erilaisiin viestintävälineisiin. Harjoittelen myös tietokoneen käyttöä.
--	---

Keskeiset sisällöt

Kielellinen tietoisuus

* leikki

* näytelmä

* runot

* lorut

* Kirjoittaminen, tekstin tuottaminen

* Kirjallisuus, mielikuvat

* Kirjaston käyttö

Elämyksellisyys

Kuunteleminen

Keskittyminen

Suullinen ilmaisu

Lukeminen

Tekstin avaaminen

Lukemisen strategiat

* ennakoi

* pysähdy

* etsi

* päättelee

* liitä omiin kokemuksiisi

* tarkkaile omaa lukemistasi

	1. luokka	2. luokka
Puhuminen ja kuunteleminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opettajan ohjeiden, luennan ja kerronnan kuunteleminen ▪ luokkatovereitteni puheenvuorojen kuunteleminen ▪ puheenvuoron pyytäminen viittaamalla, kokemuksista, havainnoista ja ajatuksista kertominen ▪ pieniin esityksiin osallistuminen yhdessä toisten kanssa, roolileikit ▪ luku- ja kirjoitustaitoa tukeva tarkka kuunteleminen: äänne, tavu, sana. lause, teksti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ puheenvuoron antaminen, oman puheenvuoron pyytäminen ja käyttäminen ▪ keskittynyt ja arvioiva kuunteleminen ▪ kertominen, selostaminen ja keskusteluihin osallistuminen parin kanssa ja pienryhmässä ▪ improvisointi ja dramatisointi yhdessä toisten kanssa
Lukeminen ja kirjoittaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ äänne-kirjain - vastavuuden harjoittelu ▪ kirjainten piirtäminen ▪ harjoittelu pien- ja suuraakkosin ▪ oikea kynäote, hyvä kirjoitusasento ▪ puhuttujen sanojen muuttaminen tavuiksi, äänneiksi ja kirjoitetuksi sanaksi ▪ lyhyiden lauseiden kirjoittaminen, sanavälit ▪ äänneiden yhdistäminen tavuksi, tavujen yhdistäminen sanaksi ▪ aluksi lyhyiden sanojen, myöhemmin pitempien ja outojen sanojen tunnistaminen ja lukeminen ääneen ▪ lauseiden ja lyhyiden tekstien lukeminen ▪ lukemiskiinnostuksen herättäminen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oikeinkirjoitusharjoittelua sana- ja lausetasolla, sanavälit, sanojen jakaminen ▪ lauseiden ja omien tekstien tuottaminen, pääpaino sisältöön ja tuottamisen iloon ▪ iso alkukirjain lauseen alussa ja tutuissa erisnimissä ▪ piste, kysymysmerkki ja huutomerkki lauseen lopussa ▪ tietokoneen ja hiiren käyttö piirtämisessä ja kirjoittamisessa ▪ sujuvan lukemisen päivitystä, monipuolista harjoittelua ääneen ja äännettömästi ▪ tekstin ymmärtämisen harjoittelua, lukemisen strategioihin tutustuminen ▪ aakkosjärjestys ja sen käyttö ▪ medialukutaidon alkeiden harjoittelu

Kirjallisuus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opettajan monipuolista satujen, tarinoiden ja muiden tekstien luentaa, kuvien tarkastelua ▪ suomalaisiin ja eri maiden satuihin ja tarinoin tutustumista ▪ keskustelua, kokemuksen jakamista ja eläytymistä kuultuun ja myöhemmin itse luetuun ▪ kirjaston käyttöön tutustuminen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ikätasolle sopivaa monipuolista kirjallisuuden lukemista ja kuuntelemista ▪ kirjallisen kokemuksen jakamista toisten kanssa ▪ kuullun ja luetun kirjallista pohdintaa: päähenkilö, tapahtuma-aika ja -paikka, juoni ▪ säännölliset kirjastokäynnit ja lukeminen osaksi lapsen arkielämää, lukeminen seikkailuna ▪ kirjallisuus virikkeenä luovassa toiminnassa ▪ kansanperinne ja kansansadut Suomessa sekä muualla
--------------	---	--

Hyvän osaamisen kuvaus

Äidinkieli ja kirjallisuus toisen luokan päättyessä

Arkipäivän puhetilanteet:

Osaan toimia tarkoituksenmukaisesti arkipäivän puhetilanteissa. Seuraan keskustelua ja minulla on omia ajatuksia ja mielipiteitä, jotka osaan ilmaista. Pystyn kertomaan kokemuksistani ja havainnoistani ymmärrettävästi ja johdonmukaisesti.

Kielellinen tietoisuus:

Erottelen sanojen tavu- ja äännerakennetta, riittelen ja pohdin sanojen merkityksiä ja muotoja. Osaan aakkosjärjestyksen ja tiedän sen käyttötarkoituksen.

Mekaaninen lukeminen:

Lukemiseni on melko sujuvaa, tunnistan tutut sanat suoraan. Osaan tarvittaessa käyttää kirjain kirjaimelta, tavu tavulta etenemistä outojen sanojen lukemisessa.

Luetun ymmärtäminen:

Osaan tehdä lukemastani tekstistä päätelmiä. Mietin lukiessani ymmärränkö tekstin sisällön. Käytän ymmärtämisen apuna yleistietoa sekä kokemuksiani kielestä. Luen viihtyäkseni sekä etsiäkse-

ni tietoa.

Medialukutaito:

Medialukutaitoni riittää ikäisilleni suunniteltujen ohjelmien ja aineistojen seuraamiseen ja käyttämiseen sekä niiden edellyttämään vastavuoroisuuteen.

Kirjoittaminen:

Osaan ilmaista itseäni kirjallisesti. Kirjoitan viestejä, kortteja, kirjeitä, mielipiteitä, loruja, tekstejä arkielämästäni ja osaan käyttää mielikuvitusta kirjoituksissani. Käsien kirjoittaminen on vakiintumassa, osaan sitoa kirjaimia toisiinsa. Osaan tuottaa tekstiä myös tietokoneella. Helpot ja tutut sanat kirjoitan lähes virheettömästi. Käytän lauseissani lopetusmerkkejä ja isoa alkukirjainta.

Matematiikka

Tavoitteet

- * Oivallan, tutkin ja iloitsen oppimisesta.
- * Opin ymmärtämään ja selittämään matemaattisia käsitteitä ja rakenteita.
- * Opin peruslaskutaitoja.
- * Käytän apunani erilaisia välineitä.
- * Opin matematiikkaa toiminnallisesti arkipäivän kokemusten avulla.

Tavoitteet luokittain

- Oivallan, tutkin ja iloitsen oppimisesta
- Ymmärrän matematiikkaan liittyviä käsitteitä
- Käytän apunani erilaisia välineitä
- Opin matematiikkaa toiminnallisesti arkipäivän kokemusten avulla

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tunnistan ja osaan merkitä luvut 0-100 ▪ osaan luetella ja vertailla lukuja 0-100 ▪ osaan yhteen- ja vähennyslaskun 0-20 ▪ osaan nimetä ja piirtää nelikulmion, kolmion ja ympyrän ▪ osaan kellosta tasat ja puolet tunnit 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tunnistan ja osaan merkitä luvut 0-1000 ▪ osaan luetella ja vertailla lukuja 0-1000 ▪ osaan yhteen- ja vähennyslaskun 0-100 ▪ ymmärrän ja osaan muistinumeron ja lainaamisen käytön allekkain laskussa ▪ ymmärrän kerto- ja jakolaskun periaatteet ▪ osaan kertotaulut 0-5 ▪ osaan nimetä pisteen, janan, suoran ja kulman sekä pallon ja kuution ▪ tutustun mittayksiköihin ja harjoittelen arviointia ▪ osaan ratkaista sanallisia tehtäviä ja päässä laskuja ▪ harjoittelen kellonaikoja ▪ osaan lukea yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja ▪ osaan esittää keräämiäni tietoja pylväsdiagrammina

Keskeiset sisällöt

laskutoimitukset lukualueella
0-100 varmoiksi

yhteen- ja vähennyslasku
kymmenjärjestelmä

lukujonot

kellonaika

mittaaminen,
arvioiminen

- * järjestysluvut
- * lukualue 0-1000 (lukumäärä, lukusana ja numerosymboli)
- * luokittelu ja vertailu, lukujen hajottaminen ja kokoaminen, kymppiparit, lukujana
- * allekkainlasku, muistinumero, lainaaminen
- * kertolasku 0-5
- * jakolasku ja murtoluvut konkreettisilla välineillä
- * erilaisten vaihtoehtojen ja ratkaisumallien tutkiminen
- * kuvioden säännönmukaisuudet ja suhteet (kuvion jatkuminen, samanlainen, erilainen)
- * kolmiulotteisuus, geometriset kuviot
- * peilaukset ja suurentaminen

Sisällöt luokittain

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ luokittelu ja sijainti (yläpuolella, alla, oikealla, vasemmalla, takana ja välissä) ▪ lukumäärän, lukusanan ja lukumerkin vastaavuus luvuilla 0-100 ▪ lukujen luetteleminen, parilliset, parittomat ▪ lukusuora ▪ lukujen vertaileminen $<, >, =$ ▪ yhteen- ja vähennyslaskut 0-20 ▪ kymppiparit, kymmenylitys luvuilla 0-20, "laskuperheet" ▪ rahalaskut $1\text{€}=100\text{sent}$ ▪ nelikulmio, kolmio, ympyrä ▪ peilaukset ja suurennokset ▪ arviointia ja mittaamista (pituus ja massa) ▪ viikonpäivät ja kuukaudet ▪ vuosi ▪ kellonajoista tasat ja puolet tunnit ▪ yksinkertaisiin taulukoihin ja pylväsdiagrammeihin tutustuminen sekä tekeminen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lukumäärän, lukusanan ja lukumerkin vastaavuus luvuilla 0-1000 ▪ lukujen luetteleminen ja vertailu $<, >, =$ ▪ yhteen- ja vähennyslaskut 0-1000 ▪ kymmenylitys luvuilla 20-100 ▪ allekkain laskut, muistinumero ja lainaaminen ▪ yhteen- ja kertolaskun välinen yhteys ▪ kertotaulut 0-5 ▪ helpot murtoluvut (yksi kahdesosa, yksi neljäsosa ja yksi kolmasosa) ▪ jakolaskun soveltaminen arkitalanteissa ▪ piste, suora, jana, murtoviiva, puolisuora ▪ pallo, kuutio ▪ kulma ▪ l, dl ▪ mm, cm, m ▪ g, kg ▪ vuosikalenteri, vuorokaudenajat ▪ kellonajat 5 min. tarkkuudella $1\text{h}=60\text{min}$ ▪ yksinkertaisten taulukoiden ja pylväsdiagrammien lukeminen ja tekeminen

Hyvän osaamisen kuvaus

Matematiikka toisen luokan päättyessä

Matemaattiset käsitteet:

Ymmärrän matematiikkaan liittyviä käsitteitä ja käytän niitä monipuolisesti ongelmien ratkaisuisissa. Osaan selittää niitä toisille oppilaille ja opettajalle. Teen perusteltuja päätelmiä ja esitän ratkaisujani konkreettisin mallein ja välinein, kuvin, suullisesti ja kirjallisesti. Osaan havainnoida tarpeellisen informaation yksinkertaisissa arkipäivän ongelmissa ja osaan käyttää matemaattisia tietojani ja taitojani niiden ratkaisuisissa.

Vertailu:

Osaan vertailla ja asettaa asioita järjestykseen. Löydän asioille vastakohtia ja luokittelen asioita eri ominaisuuksien mukaan. Osaan kertoa esineen sijainnin (yläpuolella, alla, oikealla, takana, välissä jne.). Osaan vertailla joukkojen suuruuksia sekä käyttää vertailun symboleja $<$, $=$ ja $>$.

Luvut:

Tiedän lukujen merkityksen määrän ja järjestyksen ilmaisemissa. Tiedän lukujen kirjoittamisen ja lukusuoraesityksen. Osaan hajottaa, yhdistää ja vertailla lukuja sekä muodostaa summan ja lukujonon. Ymmärrän ja osaan käyttää kymmenjärjestelmää paikkajärjestelmänä. Ymmärrän yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskun soveltamisen arkitilanteissa. Osaan etsiä ratkaisuvaihtoehtojen lukumäärän yksinkertaisissa tapauksissa. Tunnen ja osaan esittää konkreettisilla välineillä helppoja murtolukuja (yksi kahdesosa, yksi neljäsosa ja yksi kolmasosa).

Perusmuodot:

Tunnen perusmuodot taoskuvioista ja kappaleista. Tiedän geometrian peruskäsitteet ja niiden yhteyden yksinkertaisimpiin tasokuvioihin. Osaan käyttää yksinkertaisia peilauksia ja suurennoksia.

Mittaaminen:

Osaan mitata yksinkertaisilla mittausvälineillä ja tunnen keskeisimmät mittasuureet (pituus, massa, tilavuus, aika).

Ympäristö- ja luonnontieto

Tavoitteet

- * Opin tuntemaan ja ymmärtämään itseäni, muita ihmisiä, luontoa ja rakennettua ympäristöä
- * Opin huolehtimaan ympäristöstäni ja toimimaan siinä vastuullisesti kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- * Opin havainnoimaan, vertailemaan ja luokittelemaan erilaisia ympäristöni kohteita, ilmiöitä ja tapahtumia yhdessä toisten kanssa
- * Opin käyttämään yksinkertaisia havaintovälineitä ja erilaisia tiedonlähteitä
- * Opin arvioimaan hankkimaani tietoa
- * Opin käyttäytymään vastuullisesti oman ja toisten turvallisuuden ja terveyden puolesta jokapäiväisessä elämässä
- * Opin toimimaan turvallisesti liikenteessä

Tavoitteet luokittain

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opin tavoitteellisesti toimivaksi koululaiseksi. ▪ Opin huolehtimaan läksyistäni ja koulutarvikkeistäni. ▪ Opettelen tuntemaan ja ymmärtämään itseäni, luokkatovereitani ja muita ihmisiä. ▪ Opin huomioimaan oman ja toisten turvallisuuden erilaisissa tilanteissa. ▪ Opin noudattamaan sääntöjä ja annettuja ohjeita sekä käyttäytymään hyvien tapojen mukaisesti. ▪ Opin kulkemaan turvallisesti koulutieni. ▪ Opin havainnoimaan ja tutki-imaan lähiympäristöäni ja sen ilmiöitä yhdessä toisten kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opin tuntemaan luontoa ja rakennettua ympäristöä ▪ Opin huolehtimaan ympäristöäni ja toimimaan siinä vastuullisesti, säästäten luontoa ja energiaa. ▪ Opin havainnoimaan, vertailemaan ja luokittelemaan erilaisia ympäristöäni kohteita, ilmiöitä ja tapahtumia yhdessä toisten kanssa. opin esittämään tietojani toisille. ▪ Opin käyttämään yksinkertaisia havaintovälineitä ja erilaisia nykyaikaisia tietolähteitä. ▪ Opin arvioimaan hankkimaani tietoa. ▪ Opin käyttäytymään vastuullisesti huomioiden sekä oman että toisten turvallisuuden ja terveyden. ▪ Opin toimimaan turvallisesti liikenteessä.

Keskeiset sisällöt

- luonnon ympäristö
- rakennettu ympäristö
- eloton
- elollinen
- eliö
- vuodenaikojen vaihtelu luonnossa, lämpötila, vuorokausi
- maisema, maasto
- luonnonilmiöt
- maapallo, maaperä, kallioperä
- valo, ääni, sähkö
- aineiden ominaisuudet, vesi, ilma
- ihmisen elinkaari
- ruuan tuottaminen
- turvallisuus
- ensiapu
- arkielämään kuuluvien materiaalien tutkiminen, niiden säästäminen ja kierrätys

Sisällöt luokittain

	1. luokka	2. luokka
Eliöt ja elinympäristöt	<ul style="list-style-type: none"> - elollinen ja eloton, havainnointi - piha elinympäristönä, tavallisimpien kasvien tunnistaminen ja nimeäminen - puutarhan satoa - luonto eri vuodenaikoina 	<ul style="list-style-type: none"> - elollinen ja eloton ja niiden luokittelu - puisto ja metsä elinympäristönä, eliöiden sopeutumisen havainnointi ja tutkiminen - tavallisimpien kasvien tunnistaminen ja nimeäminen - metsän satoa - ruuan alkuperä
Oma lähiympäristö, kotiseutu ja maapallo ihmisen elinpaikkana	<ul style="list-style-type: none"> - viikonpäivät, kuukaudet, kello - lähiympäristön havainnointi ja tutkiminen - luokan ja koulunpihan kartta - Suomi isänmaana 	<ul style="list-style-type: none"> - luonnonympäristön ja ihmisen muovaaman ympäristön havainnointi - luonnonilmiöt eri vuodenaikoina - maapallo, avaruus, aika - vuorokaudenajat, vuodenaajat, kello - lähimaaston havainnointi ja muutosten tarkastelu - lähialueen kartta - kotiseutuni Äänekoski osana Suomea - Suomi ja naapurit
Ympäristön ilmiöitä	<ul style="list-style-type: none"> - sää eri vuodenaikoina - lämpötilan mittaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - äänen ja valon lähteet, valo varjon lähteenä - lämpötila eri vuodenaikoina - sähkö ja energian säästäminen - magneetti
Ympäristön aineita	<ul style="list-style-type: none"> - arkielämän esineiden ja aineiden tutkiminen, säästävää käyttöä ja kierrätystä - veden ominaisuudet ja olomuodot 	<ul style="list-style-type: none"> - erilaisten esineiden ja aineiden tutkiminen - esineiden käyttö ja kierrätys - ilma, palaminen ja paloturvallisuus - vesi ja sen kiertokulku luonnossa

Ihminen ja terveys	<ul style="list-style-type: none"> - kasvan ja kehityn - oma terveyteni, terveellinen ateria, siisteys - miten toimin, jos sairastun - yhdessä on hyvä olla, vuorovaikutus koululaisten kesken - monenmoisia lapsia 	<ul style="list-style-type: none"> - lapsesta aikuiseksi - hoidan terveyttäni, syön terveellisesti - miten toimin hätätilanteessa - perheen ja ystävien merkitys hyvinvoinnille - tunteiden tunnistaminen
Turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> - toisen fyysisen ja psyykkisen koskemattomuuden kunnioittaminen - kiusaamisen ja väkivallan ehkäiseminen - turvallinen käyttäytyminen koulussa - turvallisesti liikenteessä - sopimusten ja sääntöjen merkitys 	<ul style="list-style-type: none"> - oikeus fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen - kiusaamisen ja väkivallan ehkäiseminen - turvallinen käyttäytyminen eri tilanteissa kotona ja vapaa-aikana - polkupyörällä liikenteessä - sopimuksen ja säännöt helpottavat yhdessäoloa - hyvät tavat - rahan käyttö ja toisen omaisuuden kunnioittaminen

Evankelis-luterilainen uskonto

Tavoitteet

- * Kuka olen? Mistä tulen?
 - oman kulttuuri-identiteetin rakentaminen
- * Miten elän?
 - elämänhallintataitojen rakentaminen
- * Kuka on lähimmäiseni?
 - toisten ja itsensä kunnioittaminen ja arvostaminen, eettisyys
- * Mihin uskomme? Miten muut uskovat?
 - kristinuskon perusteet, muut lähiympäristön uskonnot
- * Mikä on suomalainen kirkkovoosi?
 - suomalainen katsomusperinne, juhlapyhät

Keskeiset sisällöt

- * luottamus ja turvallisuus (elämä, kuolema, Jumalan huolenpito)
- * arvokas ja ainutlaatuinen elämä (eettisyys, vastuullisuus, elämän ja luonnon kunnioittaminen, oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, valintojen tekeminen, kultainen sääntö)
- * minun juureni (perheen ja suvun arvot ja perinteet, seurakunnan toimintamuodot)
- * kirkkovuoden juhlat, niihin valmistautuminen sekä niiden vietto

Sisällöt luokittain

	1. luokka	2. luokka
Luottamus ja turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elämä on Jumalan lahja ▪ rohkeus, pelko ▪ ilo ja suru lapsen maailmassa ▪ Jumala turvallisena Taivaan Isänä 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jumala, maailman Luoja ja Lunastaja ▪ varjelu, johdatus, turva Jumalassa ▪ kuolema ja iankaikkinen elämä, taivas, hautajaiset ▪ rukous, Herran siunaus
Arvokas ja ainutlaatuinen elämä	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oma nimi, kaste, lapsen ainutkertaisuus, minä vauvana ▪ oma perhe, suku ja sen perinteet ▪ toisen ihmisen ja luonnon kunnioittaminen, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oma perhe, erilaiset perheet, perheenjäsenten oikeudet ja velvollisuudet, häät ▪ suvaitsevaisuus, vähemmistöihin tutustuminen

	<p>omat valinnat ja vastuu niistä</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ omatunto, anteeksipyyttäminen ja -saaminen ▪ aiheeseen liittyvät Raamatun kertomukset 	
Suvaitsevaisuus, oma kirkko, muut kirkot	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kaikkien ihmisten samanarvoisuus, lapset ja aikuiset, hyväksyminen ▪ omaan seurakuntaan tutustuminen, muiden kirkkojen tiedostaminen ▪ kirkko- ja kalenterivuoden juhlia ja niihin liittyviä sisältöjä ja tapoja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kultainen sääntö, lähimmäisyys ▪ vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, yhdessä eläminen, lähetystyö ▪ oma seurakunta ja sen keskeiset toiminnot, ehtoollinen ▪ kirkko- ja kalenterivuoden juhlia ja niihin liittyviä sisältöjä ja tapoja ▪ kristilliset symbolit, virret, hengelliset laulut
Raamatun kertomuksia ja opetuksia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jeesuksen elämä ja opetukset 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vanha Testamentti, Uusi Testamentti ▪ Jeesuksen elämä ja opetukset

Ortodoksinen uskonto

Ortodoksinen uskonnon opetuksen ydintehtävänä vuosiluokilla 1-2 on tietojen, taitojen ja pyhän kokemisen kautta tarjota oppilaille aineksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseksi ja eettisesti vastuuntuntoiseksi ihmiseksi kasvamiseksi.

Vuosiluokka 1

Tavoitteet	Sisällöt
<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppii ortodoksinen kristillisyyden sekä uskonopin peruskäsitteitä - oppii tuntemaan kirkkovuotta - tutustuu oman seurakunnan toimintaan - tutustuu Jeesuksen kotimaahan ja Jeesuksen elämän keskeisiin vaiheisiin lähinnä kirkkovuoden kautta - oppii ottamaan huomioon lähimmäisensä opetusryhmässä ja sen ulkopuolella 	<p>Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset</p> <ul style="list-style-type: none"> - tärkeimmät kirkkovuoden juhlat kuten joulu, teofania, palmusunnuntai ja pääsiäinen - oppilaan oma taivaallinen esiruokoi ja nimipäivä - paasto - joitakin ihmisiä kuten pyhä Nikolaos sekä pyhittäjät Sergei ja Herman <p>Kirkon jäsenenä</p> <ul style="list-style-type: none"> - oma kirkko, ortodoksina perheessä ja koulussa - risti, ristinmerkki ja ikoni - rukous, kuten Isä meidän ja ruokarukous - seurakunnan lapsityö - luterilainen kirkko <p>Raamattu pyhänä kirjana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeesuksen elämän keskeisiä tapahtumia - Jeesuksen kotimaa <p>Liturginen elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - yleisimmät kirkkoveisut ja tärkeimpien juhlien veisuja - kirkkomatka - kirkko rakennuksena <p>Uskonoppi ja eettisyyteen kasvaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - ihminen Jumalan kuvana ja kaltaisuutena - Isä, Poika ja Pyhä Henki - oikea ja väärä - ystävyys ja suvaitsevaisuus

Vuosiluokka 2

Tavoitteet	Sisällöt
<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> - syventää ortodoksisen kristillisyyden sekä uskonopin peruskäsitteitä - oppii tuntemaan kirkkovuotta - tutustuu oman seurakunnan toimintaan - tutustuu Jeesuksen elämään ja opetukseen kirkkovuoden juhlien kautta - tutustuu alustavasti muihin uskontoihin - oppii ottamaan vastuuta omista teoistaan 	<p>Kirkkovuosi ja pyhät ihmiset</p> <ul style="list-style-type: none"> - tärkeimmät kirkkovuoden juhlat kuten palmusunnuntai, ristin ylentäminen ja kirkkovuoden alku - oppilaan nimikkopyhä - paasto - joitakin pyhiä ihmisiä kuten Johannes Kastaja ja apostoli Johannes teologi <p>Kirkon jäsenenä</p> <ul style="list-style-type: none"> - kodin ja maan hedelmien siunaaminen - liturgia - vainajien muisteleminen - seurakunnan lapsityö - lähiympäristön kirkkoja uskontoja <p>Raamattu pyhänä kirjana</p> <ul style="list-style-type: none"> - luominen - Jeesuksen opetuksia - evankeliumi <p>Liturginen elämä</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimenanto - kaste ja ehtoollinen - kirkkomatka, papin tapaaminen - yleisimmät kirkkoveisut - kirkko pyhänä paikkana <p>Uskonoppi ja eettisyyteen kasvaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - ihminen Jumalan kuvana ja kaltaisuutena - lähimmäisenrakkkaus - väärin tekeminen ja katumus

Työtavat:

- jumalanpalveluksiin osallistuminen, retket, vierailut
- askartelu, piirtäminen, käsityöt, kirjalliset tehtävät
- yhteistoiminnalliset työtavat
- kerronta

Hyvän osaamisen kuvaus

Oppilaan suoritus arvioidaan sanallisesti. Hyväksytyin suorituksen saanut oppilas hallitsee keskeisimmät oppisisällöt ja osallistuu työskentelyyn.

Elämäkatsomustieto

Tavoitteet luokittain	
1. lk	<ul style="list-style-type: none"> - kehitan itsetuntemustani - opettelen huomioimaan toiset ihmiset ja harjoittelen eläytymään heidän asemaansa - opin erottamaan oikean ja väärän - tutustun suomalaiseen kulttuuriin
2. lk	<ul style="list-style-type: none"> - harjoittelen eettisen ajattelun taitoja - rakennan maailmankuvaani - tutustun erilaisuuteen - opin suvaitsemaan erilaisuutta toisissa ihmisissä - opin ilmaisemaan tunteitani ja ajatuksiani

Keskeiset sisällöt luokittain	
1. lk	2. lk
<ul style="list-style-type: none"> - toisen ihmisen kohtaaminen ja hänen asemaansa asettuminen - erilaisia tunteita - oikean ja väärän erottaminen - kuka minä olen, mitä osaan - minä perheeni jäsenenä - suomalainen kulttuuri, tapa- ja juhlaperinne - yhteiselämän perusteet; minä yhteisöni jäsenenä (säännöt, sopimukset, lupaukset) - ympäristö ja luonto, elollinen ja eloton 	<ul style="list-style-type: none"> - toisen ihmisen kohtaaminen ja hänen asemaansa asettuminen - tunteiden tunnistaminen ja niiden hallitseminen - ystävyys sisältö ja merkitys - hyvä, oikea ja väärä - erilaisia elämän tapoja - erilaisuuden suvaitseminen - vastuullisuus yhteisöön liittyvistä tehtävistä: luottamus, rehellisyys ja reiluus - luonnon merkitys ihmiselle, kauneus luonnossa - kertomuksia maailman synnystä

Musiikki

Tavoitteet

- * Saan monipuolisia musiikillisia kokemuksia.
- * Innostun musiikin harrastamiseen.
- * Opin aktiivista ja keskittynyttä kuuntelun taitoa.
- * Opin musiikillisia perustaitoja ja tietoja ryhmässä toimien leikinomaisesti.
- * Koen laulamisen ja musiikin tekemisen iloa.
- * Saan musiikillisia elämyksiä.

Tavoitteet luokittain

1.luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> - Koen laulamisen ja musiikin tekemisen iloa - Saan monipuolisia musiikillisia kokemuksia - Opin aktiivista ja keskittynyttä kuuntelua - Opin, että musiikki lähtee hiljaisuudesta - Opin musiikin käsitteitä/perustaitoja ryhmässä laulaen, soittaen, liikkuen ja kuunnellen 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaan monelaisia lauluja (teemat, aihepiirit) - Osaan soittaa rytmisoittimilla ja nimetä ne - Osallistun musisointiin rohkeasti - Osaan musisoida ryhmässä - Aloitan ja lopetan annettujen ohjeiden mukaan - Osaan kuunnella keskittyneesti - Innostun musiikin harrastamiseen

Keskeiset sisällöt

sointiväri

- * keho-, rytmi- ja laattasoittimet
- * kantele
- * ympäristön äänet
- * oman äänen käyttötavat

muoto

- * säe, kertosäe, säkeistöt
- * äänisommitelmat
- * muodot lauluissa ja leikeissä toiminnallisesti (AA, AB, ABA...)

harmonia

- * duuri-molli
- * erilaiset säestys- taustat
- * riitasointu & harmonia

rytmi/tempo

- * sanarytmi
- * tahtilajit (2/4, $\frac{3}{4}$)
- * I I I Z
- * hidas-nopea

melodia

- * melodian kulku
- nouseva
- laskeva
- samalla tasolla pysyvä
- korkea - matala

dynamiikka

- * hiljainen - voimakas
- * hiljenevä - voimistuva
- * > <
- * p, f

Sisällöt luokittain

	1. luokka	2. luokka
Sointiväri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oman äänen käyttö ▪ keho- ja rytmisoittimet ▪ kanteleeseen tutustuminen ▪ ympäristön äänet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ laattasoittimiin tutustuminen ▪ kantele, soinnut I ja V
Harmonia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ duuri-molli, eläytyen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ duuri- ja molli- nimitykset oppien ▪ säestystaustat laattasoittimin (CG, DA) ▪ kantele, soinnut ▪ riitasointu & harmonia kuunnellen
Muoto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ säkeistö, kertosäe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ säe ▪ äänisommitelmia lauluihin ▪ muodot AA, AB, ABA lauluissa ja leikeissä toiminnallisesti
Melodia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korkea-matala 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nouseva ▪ laskeva ▪ samalla tasolla pysyvä
Dynamiikka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hiljainen-voimakas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hiljenevä-voimistuva
Rytmi/tempo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hidas-nopea ▪ lyhyt-pitkä ▪ sanarytmit (runot, lorut) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ marssi, valssi ▪ I, II, Z

Menetelmät

* soittaminen

- keho-, rytmi- ja laatta-soittimet
- kantele
- melodia/rytmiostinatot
- oma tuottaminen

* musiikkiliikunta

- luova liikunta
- laulu- ja piirileikit
- musiikilliset käsitteet

* kuuntelu

- rentoutus
- keskittynyt/aktiivinen
- tarkkailutehtävät
- ympäristön äänet
- klassinen musiikki
- eri maiden musiikki

* konsertit

* laulaminen

- monipuolisuus
- ilo
- äänenkäyttö

kirjallisuus **käsityö**

Musiikki
 Ilmaisukasvatuksen
 osana

kuvaamataito **tanssi** **draama**

Kuvataide

Tavoitteet

- * tutustun kuvataiteen eri alueisiin
- * käyn näyttelyissä ja vierailen museoissa
- * käytän ilmaisussani omaa elämis- ja kokemusmaailmaani
- * havainnoin, kuvittelen ja keksin
- * opin kuvan tekemisen perustaitoja
- * opin valitsemaan ilmaisuuni sopivia keinoja
- * saan tietoa välineellisen ilmaisun taidoista ja tekniikoista
- * rakentelen ja saan tilan hahmottamisen kokemuksia
- * tutustun luonnon- ja rakennettuun ympäristöön

Tavoitteet luokittain

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> • Opin kuvallisen ilmaisun perustietoja ja -taitoja: havainnoin, kuvittelen ja keksin • Opin kuivan tekemisen ja tilan rakentamisen perustaitoja ja materiaalien tuntemusta • Opin tarkastelemaan omia ja toisten tekemiä kuvia • Opin arvostamaan omia ja toisten tekemiä töitä 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustun kuvataiteen eri alueisiin • Tutustun oman kulttuurin ja omaan kokemuspiiriin kuuluvien vieraiden kulttuurien kuvallista perinnettä • Tarkastelen eri medioiden merkitystä omassa elämässäni • Arvioin ympäristöni viihtyisyyttä • Kehitän kuvallisen ilmaisun tietoja, taitoja ja tekniikoita

Keskeiset sisällöt

- * piirtäminen, maalaaminen, muovailu, rakentelu
- * väri, viiva, valo & varjo, tila, liike
- * luonnonympäristö, esineympäristö, rakennettu ympäristö
- * erilaiset välineet ja materiaalit
- * taiteilijan työhön tutustuminen, museovierailut
- * grafiikkaan, valokuvaan ja tietotekniikkaan tutustuminen
- * kirjain kuvailmaisussa (ilmoitukset, mainokset, erilaiset kirjaimet)
- * kuvaviestinnän kriittinen tarkastelu
- * kuvallinen ilmaisu omassa koulussa esiintyvissä kulttuureissa

Sisällöt luokittain

	1. luokka	2. luokka
Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu	<ul style="list-style-type: none"> • Piirtäminen, maalaaminen, muovailu ja rakentelu • Viiva, väri ja muoto 	<ul style="list-style-type: none"> • Piirtäminen, maalaaminen, muovailu, rakentelu ja grafiikka • Valo ja varjo, tila ja liike
Taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Omien ja toisten töiden tarkastelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Oman paikkakunnan museo- ja taidenäyttelyvierailut tai taiteilijan työhön tutustuminen
Ympäristötekniikka, arkkitehtuuri ja luonto	<ul style="list-style-type: none"> • Lähiympäristön luonto ja rakennukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Esineympäristö, muotoilun muuttuminen (ennen ja nyt)
Media ja kuvaviestintä	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvakerronnan perusteita 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaviestinnän kriittinen tarkastelu

Käsityö

Tavoitteet

- * Tutustun
- * Kokeilen } käsityön perustaitoja pehmeillä ja kovilla materiaaleilla
- * Opettelen
- * Kehitän hienomotoriikkaa
- * Opettelen työskentelemään suunnitelmallisesti, turvallisesti, pitkäjänteisesti ja omatoimisesti
- * Käytän luovuuttani keksien uutta ja iloitsen käsityöstä
- * Yhdistelen ja kokeilen
- * Opin hyödyntämään käsityötaitoja elämässäni
- * Huomioin esteettisyyden, värit ja muodot sekä tuotteiden elinkaaren: korjaan, säästän ja kierrätän
- * Opin huolehtimaan työpaikan siisteydestä ja yhteisestä omaisuudesta
- * Osaan toimia ryhmässä
- * Arvioin työskentelyäni ja arvostan sekä omia että muiden töitä

Tavoitteet luokittain

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> • Tutustun käsityön perustaitoja • Kokeilen } pehmeillä ja kovilla materiaaleilla • Opettelen • Kehitän hienomotoriikkaa • Opettelen työskentelemään suunnitelmallisesti, turvallisesti, pitkäjänteisesti ja omatoimisesti • Käytän luovuutta keksien uutta ja iloitsen käsityöstä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhdistelen ja kokeilen materiaaleja ja työtapoja • Opin hyödyntämään käsityötaitoja elämässäni • Huomioin eettisyyden, värit ja muodot sekä tuotteiden elinkaaren: korjaan, säästän ja kierrätän • Opin huolehtimaan työpaikan siisteydestä ja yhteisestä omaisuudesta • Osaan toimia ryhmässä • Arvioin työskentelyäni ja arvostan sekä omia että muiden töitä

Keskeiset sisällöt

- * Työn suunnittelun lähtökohtia: tuote, luonto, leikki, musiikki, runo, satu, elämys, ammatit, perhe, teknologia, tietotekniikka
- * Erilaiset kovat ja pehmeät materiaalit (luonnon raaka-aineet, kuidut, paperi, puu, metalli, muovi, kivi, lasi, kankaat, langat)
- * Erilaisten tekniikkojen ja työtapojen alkeiden harjoittelua sekä välineiden tunnistamista

Ompelun alkeet

- * käsin ompelu, pistot, kirjonta

Lankatekniikat

- * virkkaus; aloitus- ja ketjusilmukka
- * kudonta, pujottelu, pistely, muotoilu

Erikoistekniikat

- * huovutus, tupsut, nyörit, hapsut
- * värjäys
- * kankaanpainanta
- * askartelu, rakentelu, muovailu, muotoilu

Sisällöt luokittain

	1. luokka	2. luokka
Ompelun alkeet	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelu, valmiin kaavan käyttö ompelun aloitus, päättäminen • etupistot, luotospistot 	<ul style="list-style-type: none"> • kaavan piirtäminen • mittaaminen • nuppineulojen käytön harjoittelu • pykäpistot, pujottelu • täyttäminen
Lankatekniikat	<ul style="list-style-type: none"> • pujottelu, nyörit, palmikko • sormivirkkaus 	<ul style="list-style-type: none"> • hapsut, tupsut • virkkaus virkkaus-koukulla, aloitus- ja ketjusilmukka, oikea virkkausote

Erikoistekniikat	<ul style="list-style-type: none">• askartelu: leikkaaminen, liimaaminen• muovailu• rakentelu	<ul style="list-style-type: none">• huovutus• kankaanpainanta• rakentelu: sahaaminen, hionta, naulaaminen
------------------	---	---

Liikunta

Tavoitteet

- * Koen liikunnan iloa.
- * Minulla on oikeus osallistua ja saada onnistumisen kokemuksia oman taitotasoni mukaan.
- * Kehitän motorisia perustaitojani ja havaintomotorisia taitojani.
- * Kohotan fyysistä kuntoani ja opin ymmärtämään liikunnan terveydellisen merkityksen ja huolehdin puhtaudestani.
- * Osallistun toiminnan suunnitteluun.
- * Saan virikkeitä liikunnan harrastamiseen.
- * Opin hyviä käytöstapoja, noudattamaan sovittuja sääntöjä ja reilun pelin henkeä.
- * Saan oppia liikunnantaitoja kannustavassa ilmapiirissä ilman keskinäisen kilpailun korostumista.

Tavoitteet luokittain

1. luokka	2. luokka
<ul style="list-style-type: none"> • Koen liikunnan ja oppimisen iloa • Opin motorisia perustaitoja leikinomaisesti • Opin noudattamaan hyviä käytöstapoja ja sovittuja sääntöjä ja reilun pelin henkeä • Opin liikunnantaitoja kannustavassa ilmapiirissä ilman keskinäisen kilpailun korostumista 	<ul style="list-style-type: none"> • Opin monipuolisesti liikunnan motorisia perustaitoja ja saan virikkeitä harrastaa liikuntaa • Opin turvalliset liikuntatavat ja uima-aidon • Harjaannun sekä itsenäisen työskentelyn taidoissa että yhteistyötaidoissa • Opin toimimaan pitkäjänteisesti

Keskeiset sisällöt

- * leikit ja pelit
- * palloilu
- * voimistelu
- * musiikkiliikunta, tanssi ja luova liikunta
- * yleisurheilu
- * hiihto, luistelu
- * vesileikit ja uintiharjoitteet
- * luonnossa liikkuminen

Sisällöt luokittain

	1. luokka	2. luokka
Liekit ja pelit	<ul style="list-style-type: none"> • reaktio- ja juoksuleikit • välineleikit 	<ul style="list-style-type: none"> • reaktio- ja juoksuleikit • välineleikit
Palloilu ja viitepelit	<ul style="list-style-type: none"> • pallon käsittelyharjoituksia • pompotuksia • vierityksiä • heittoja ja kiinniottoja • leikkejä 	<ul style="list-style-type: none"> • pallokoulu • pallon heitto ja kiinniotto • eri pallopelien alkeet • leikkejä
Voimistelu	<ul style="list-style-type: none"> • liikuntaleikit • kuperkeikat • hypyt • riipunta • kiipeäminen • välinevoimistelu 	<ul style="list-style-type: none"> • liikuntaleikit • tasapainoharjoitteet • hypyt • kiipeäminen • riipunta • rattaanpyörä • välinevoimistelu
Musiikkiliikunta, tanssi ja luova liikunta	<ul style="list-style-type: none"> • laululeikkejä • tanhuja 	<ul style="list-style-type: none"> • laululeikkejä • tanhuja • perinnetansseja
Yleisurheilu	<ul style="list-style-type: none"> • juoksuleikit • pituushypyn alkeet • korkeushypyn alkeet • aitajuoksun alkeet • pallonheitto • rakettikeihään heitto 	<ul style="list-style-type: none"> • juoksuleikit • pikajuoksu • aitajuoksu • viestijuoksu • pituushyppy • korkeushyppy • kuulantyyntö
Hiihto ja luistelu	<ul style="list-style-type: none"> • perustaitojen harjoittelua • leikkejä 	<ul style="list-style-type: none"> • perustaitojen vahvistamista • pelejä ja leikkejä
Vesileikit ja uintiharjoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • veteen totuttautuminen • pihasuunnistus • uintitavat 	<ul style="list-style-type: none"> • käännökset • sukeltaminen • uimataidon vahvistaminen
Luonnossa liikuminen, suunnistuksen alkeet	<ul style="list-style-type: none"> • valokuvasuunnistus • pihasuunnistus • karttamerkit • retkeily 	<ul style="list-style-type: none"> • kartanluku • karttamerkit • kompassin käytön alkeet • retkeily

Kielen opetus

Englanti

Vuosiluokat 1-2

Kieliopintojen tulee alkaa viimeistään kolmannella luokalla. Mikäli kielten opetus aloitetaan tätä aikaisemmin, keskitytään aluksi kuullun ymmärtämiseen, toistamiseen ja soveltamiseen sekä suullisen kommunikaation harjoittamiseen. Kirjoitettua kielimuotoa käytetään suullisen harjoittelun tukena tilanteen mukaan. Opetus tulee integroida oppilaan omaan kokemuspiiriin kuuluviin tai opetuksessa jo käsiteltyihin sisältöihin ja teemoihin. Opetus on luonteeltaan toiminnallista ja leikinomaista.

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt 1.- 2. luokilla

	1. - 2. lk
Tavoitteet	<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> - tulee tietoiseksi kielestä ja sen merkityksestä - rohkaistuu suulliseen tuottamiseen sana- ja sanontatasolla kielen kuulemisen ja ymmärtämisen avulla - saa pohjaa kielenopiskelutaidoille ja myöhemmille kieliopinnoille - omaksuu myönteisen asenteen kielten opiskelua kohtaan - omaksuu myönteisen asenteen eri kieliä ja kulttuureita kohtaan
Keskeiset sisällöt	<ul style="list-style-type: none"> - jokapäiväinen elämä ja lähiympäristö, koti ja koulu - ikäkauteen soveltuvat laulut, lorut ja leikit - kohdekielen kulttuuriin ja kielialueeseen liittyvää keskeistä yleistietoa

Oppilaan ohjaus

Tavoitteet

- * Harjoittelen koululaiseksi, joka huolehtii koulutyöstään ja tehtävistään sekä toimii yhdessä toisten kanssa
- * Kehitän opiskelutaitojani selviytyäkseni koulutyöstäni
- * Opin monipuolisia työtapoja ja käytän erilaisia tietolähteitä.